Fåglar i Bohuslän

Fågelåret 2023

Fåglar i Bohuslän

ges ut av **Bohusläns Ornitologiska Förening (BohOF)**. Varje år utkommer ett nummer med en sammanställning av de mest intressanta fågelobservationerna som gjorts i landskapet under föregående år. I mån av tid och material utkommer också emellanåt ett nummer med artiklar om fåglar, fågelskådare och fågellokaler i Bohuslän.

BohOF grundades år 1998. Föreningens syfte är att stimulera intresset för och kunskapen om fågellivet i Bohuslän, samt att agera i fågelskyddsfrågor inom landskapet. Varje år anordnas ett antal möten, föredrag, exkursioner, studiecirklar och resor för medlemmar och andra intresserade. BohOF är en del av Birdlife Sverige (Sveriges Ornitologiska Förening).

Medlemsavgiften (som inkluderar *Fåglar i Bohuslän* och ett medlemsblad) är 150 kr, för ungdom t o m 17 år 50 kr och för familjemedlemmar 50 kr. Medlem blir du lättast genom att följa anvisningarna på BohOF:s hemsida: *https://bohof.com/bohof/bli-medlem/*

På BohOF:s hemsida **www.bohof.com** ges information om föreningen och fågelskådande i Bohuslän, samt flera intressanta länkar. Uppgifter om aktuella fågelobservationer finns på **www.artportalen.se**.

Äldre fågelrapporter och artikelnummer finns fortfarande att köpa; är du intresserad så hör av dig till Kenneth Johansson via e-brev *kennethgjohansson@telia.com* eller telefon 070-231 65 91. De kan också läsas på *https://bohof.com/rrk-fib/faglar-i-bohuslan/*

Namn, adresser och telefonnummer till BohOF:s styrelsemedlemmar återfinns på BohOF:s hemsida **www.bohof.com**. Kontaktuppgifter för Regionala rapportkommittén kan ses på sidan 10 och på BohOF:s hemsida.

Innehåll

Fågelåret 2023 – en sammanfattning	3
Nya arter för Bohuslän	5
Vädret 2023	9
Om rapporten och rapportering	10
Fågelåret 2023 – art för art	12

***Omslag**: Ökenvarfågel vid Valön, Tanum 7 oktober 2023.*
Foto: Thomas Bernardsson (https://tbernhardsson.fotosidan.se)

Vitstjärnig blåhake vid Ljungs kile, Uddevalla 22 juni 2023.
Foto: Lennart Hermansson (tringafoto.se)

Fågelåret 2023 – en sammanfattning

Tundrasnäppan som upptäcktes vid Haby bukt på nyårsafton 2022 fanns fortfarande kvar på nyårsdagen 2023. Vid Rannebergsbukten i Uddevalla sågs en *svarthakad buskskvätta* av underarten *hibernans* 18 mars, på Flatholmen utanför Tjörn upptäcktes en grann *blåstjärt* 2 april och tre *skedstorkar* passerade samma ö tio dagar senare. En *praktejder* sträckte förbi Hållö 21 april, medan en *gulhämpling* sträckte vid Härmanö 28 april.

På Öckerö rastade en *ortolansparv* 5 maj, och Flatholmen levererade både en förbisträckande *praktejder* och en insträckande *svart stork* 8 maj. En *citronärla* sågs på Måseskär 12 maj, och dagen efter passerade rekordstora mängder *vitkindade gäss* sydligaste delen av landskapet. En *gulhämpling* påträffades på Rörö 14 maj och ännu en vid Flatholmen dagen efter, då också landskapets första *medelhavstrut* sågs och fotograferades på Hållö. Den första av årets tre *silkeshägrar* gjorde en kort turné i maj, för att sedan följas av de andra två i juli respektive augusti.

Häckningar av *vitstjärnig blåhake* konstaterades både vid Torslandaviken och Ljungs kile, och en *busksångare* kunde höras vid Stockevikskärret på Tjörn 16 juni. En *skedstork* sågs vid Tofta kile i Kungälv 21 juni och ytterligare två i kilar på Tjörn samt på nytt vid Tofta kile i början av juli. Den 2 juli upptäcktes ännu en mycket sällsynt *Calidris*-vadare, den här gången en *sandsnäppa* som tillfälligt gästade Torslandaviken.

På Hälsö i Öckerö kommun sågs en *ortolansparv* 19 augusti, medan en *tuvsnäppa* dök upp i Härholmskilen på Orust dagen efter, det första fyndet av arten på nio år. Hela 300 *korpar* kunde ses vid Hoga på Orust 1 september, och ännu en *ortolansparv* påträffades dagen efter i Öckerö kommun, nu på Hyppeln. Fantastiska 971 *ormvråkar* passerade Bredfjället 26 september, med råge den högsta dagssiffran i landskapet.

Bohusläns andra *ökenvarfågel* upptäcktes på Valön i Tanum 2 oktober och följdes av en *svarthuvad mås* vid Torslandaviken nästa dag. En *spetsbergsgrissla* passerade Kråkudden på Hönö 12 oktober, och vid Tjälleviks mosse på samma ö påträffades landskapets första *videsångare* 23 oktober. Närbelägna Sanden på Hisingen hyste en *blek tornseglare* 6 november, den tredje obsen av arten i Bohuslän. En *vitvingad trut* sträckte förbi Kråkudden 21 december, medan en *kornsparv* dök upp på Käringön utanför Orust 22 december, den första sedan 2005.

Arter som förekom i rekordantal var *spetsbergsgås*, *bläsgås*, *kaspisk trut*, *mindre lira*, *rördrom*, *ägretthäger*, *stäpphök* och *göktyta*. Bland de arter som uteblev märks turturduva, smalnäbbad simsnäppa, vittrut och pärluggla.

Som framgår ovan sågs tre nya arter för Bohuslän under året: *medelhavstrut*, *sandsnäppa* och *videsångare*. Därmed har **388 arter** påträffats i landskapet (siffran inkluderar *gulnäbbad lira/scopolilira, atlant-/madeirapetrell, obestämd fregattfågel* och *obestämd beckasinsnäppa*).

Vitnäbbad islom och svartnäbbad islom vid Söskär, Orust 12 december 2023.
Foto: Peter Grahn

Medelhavstrut på Hållö, Sotenäs 15 maj 2023. Foto: Manfred Dornhäuser

Nya arter för Bohuslän 2023

Medelhavstrut på Hållö, Sotenäs 15 maj 2023

Syftet för min vistelse på denna fina ö, Hållö, var att först och främst kartlägga rovfåglarnas vårsträckrörelse från Skagen mot Sverige. Jag brukar ha för vana att anteckna alla fågelarter jag upptäcker när jag är på en specifik plats under längre tid, just för att hålla fokus när aktiviteten (rovfåglar i detta fall) är låg.

15 maj bjöd på halvklart, en svag ostlig vind och +11 grader vilket endast resulterade i en insträckande sparvhök under hela dagen. Detta gav tid till lite trutstudier. 50 m nedanför vandrarhemmet finns ett hällkar där det ofta kommer vitfågel för att bada och putsa fjäderdräkten. I karet badade några gråtrutar och på land vid sidan om satt ett par vuxna silltrutar samt en 2K dito och putsade sig. Då kom en ny trut inflygande och parkerade sig vid silltrutarna. Den var subadult med grå rygg och väldigt gula ben. Formen påminde mer om en silltrut än gråtrut. Första tanken var att det kunde vara någon av de ljusmantlade silltrutarna men tyckte snart att den var för ljus för det. Tankarna gick då åt medelhavstrut.

Nu var det dags att försöka få bilder på truten så jag smög mig ner mot platsen. Trutarna var fullt upptagna med fjädervård så jag stannade ca 30 meter från platsen och började fotografera. Truten i fråga började visa ett aggressivt beteende mot silltrutarna genom att göra små utfall. Efter någon minut lyfte den och några av gråtrutarna och jag lyckades nu få fina flyktbilder. Då jag själv har viss osäkerhet vad gäller att bestämma 2K och 3K trutar skickade jag omgående

några bilder till David Erterius och Jörgen Berntsmo, vilka tyckte det såg bra ut men de kontaktade ändå Hans Larsson. Han bekräftade att detta var en 3K medelhavstrut. När jag sedan undersökte fyndbilden för Bohuslän och såg att detta var första fyndet för landskapet blev det extra kul!

Manfred Dornhäuser

Sandsnäppa i Torslandaviken, Hisingen 2–3 juli 2023

På kvällen den 2 juli tog Christer Fält en promenad vid Torslandaviken. Trots datumet påminde vädret mer om höst, med regnskurar och blåst. Vid Vadehavet fanns bland annat kärrsnäppor, samt en liten vadare som på långt håll togs för småsnäppa. Christer larmade ut obsen på BAND, ifall någon ville se fågeln. Han saknade tubkikare, men när några kärrsnäppor och den förmodade småsnäppan lyfte och sedan landade ganska nära kunde han ta några bilder. Snäppan kändes blek och färglös, men han tänkte att det helt enkelt var en ovan dräktvariant.

Senare under kvällen lade Christer in obsen på *Artportalen* tillsammans med några bilder. En stund senare fick han ett sms från Mikael Molin, som sett bilderna och undrade om han var säker på artbestämningen. ”Den ser ju inte särskilt röd ut och har inget tydligt V på ryggen,” skrev han. Christer gick till slut och lade sig med fjärilar i magen...

Nästa dag tog han med sig tubkikaren och begav sig till Vadehavet, där täta regnskurar och hårda vindbyar fortfarande gjorde livet surt. Efter någon timma hittade han snäppan mitt i Vadehavet (på västgötasidan viken). Ola Wennberg hörde av sig och sade att snäppan såg spännande ut, och undrade om han kunde kommentera bilderna på *Artportalen*. När samtalet var slut kom en brun kärrhök förbi, varvid alla fåglarna i området lyfte. Christer letade efter snäppan under några timmar, men den var och förblev borta.

Med hjälp av flera kunniga skådare kunde fågeln till slut bestämmas till en adult sandsnäppa.

Sandsnäppa i Torslandaviken, Hisingen 2–3 juli 2023. Foto: Christer Fält

Kommentar. Detta var blott andra gången sandsnäppa anträffades i landet; första fyndet gällde en individ som sågs på Öland 22–23 augusti 2003. Sandsnäppan häckar i de arktiska delarna av Nordamerika, samt på Tjuktjerhalvön, som är den allra östligaste spetsen av Asien, och övervintrar utmed Sydamerikas kuster. Den är en sällsynt gäst i Europa, men ses regelbundet på ögruppen Azorerna.

Den tilltalande trenden med en supersällsynt vadare i Bohuslän per år fortsatte alltså, nu för sjunde året i rad! I december 2017 hittades en ***större gulbena*** i landskapet, det fjärde fyndet i landet, och i maj 2018 upptäcktes en ***stäppvipa*** (det elfte svenska fyndet). I juli 2019 påträffades en ***dvärgspov*** (Västpalearktis åttonde och Sveriges andra), i månadsskiftet maj–juni 2020 en ***orientpipare*** (Västpalearktis tredje och Sveriges första) och i juli 2021 en ***vitgumpsnäppa*** (33:e i Sverige). Därefter sågs en ***tundrasnäppa*** (tredje fyndet i landet) vid årsskiftet 2022–2023, och nu alltså en ***sandsnäppa***.

Videsångare vid Tjälleviks mosse, Hönö, Öckerö kommun 23–24 oktober 2023

Måndagen den 23 oktober upptäcktes en videsångare vid Tjälleviks mosse på Hönö. Veckan innan hade bjudit på hårda ostliga vindar som avtog under helgen. På söndagsmorgonen gick Daniel en tur i Ersdalens naturreservat på nordvästra Hönö. Det var mycket trast och fink i rörelse, och i norra delen av Tjälleviks mosse rastade fyra jordugglor.

Måndagen var en stilla och halvmulen dag och Daniel och Mats skulle ta en gemensam tur innan lunch för att se om någon jorduggla dröjde sig kvar. Vid Tjälleviks mosse rörde sig stora flockar björktrast, och det knäppte av rödhakar och gärdsmyg i buskagen. Efter att ha spanat av mossen blev det lite span från klipporna ut över havet. På tillbakavägen genom mossen fick Daniel syn på en sångare som hoppade inne i en buske och tanken gick till gransångare. Ganska direkt uppfattar Mats några smackande läten och säger att det låter som videsångare, såvida det inte är en trast. Daniel tar fram och sätter på sin inspelare. Vi pratade om gransångaren och funderade på om det kunde ha varit en *tristis*. För att se om vi kunde locka fram den spelade vi upp sång från tajgasångare. Då hoppar det upp en sångare i vassen 7-8 m framför oss med smackande läten. Daniel har mobilen i ena handen och inspelaren i den andra och får fumla med detta innan han kan lyfta kikaren, för sent. Mats hinner dock få in fågeln i kikaren och ser den kort innan den flyger iväg över stigen till en videbuske 15 meter bort. Efter en kort stund hoppar den upp i kanten av busken och vi ser en ljus gulbruntonad *Phylloscopus* med kraftiga gula ben och ockragul undergump. Fågeln flyttar sig dock ganska snabbt igen.

Nu pumpar adrenalinet då vi inser att detta är en videsångare, men hur säkra kan vi vara? I efterhand kan vi konstatera att det vi sett och hört var fullt tillräckligt

Videsångare vid Tjälleviks mosse på Hönö 23–24 oktober 2023.
Foto: Mats Ågren (matsagren.se)

för att vara säkra, men där och då i stunden valde vi att larma ut fågeln som trolig videsångare. Inom en halvtimme börjar folk droppa in och videsångaren hörs och ses väldigt fint vid flera tillfällen fram till tretiden. Efter det hördes bara enstaka lockläten och den visade sig en gång innan skymningen. På tisdagsmorgonen hittades fågeln igen, och den hördes och sågs med jämna mellanrum under dagen, men framåt eftermiddagen blev den rejält svårjobbad och endast enstaka lockläten hördes. I efterhand gläds vi förstås över själva fyndet i sig, men tycker att det var extra roligt att en ofta väldigt skulkig art kunde ses så pass bra och av så många under de två dagar den stannade.

Mats Raneström och *Daniel Laveson*

Kommentar. Fyndet innebar att Bohuslän och tillika Västsverige fick sitt första fynd av arten. Under 2022 påträffades fantastiska 23 ex i Sverige, vilket var en av de mest anmärkningsvärda fågelhändelserna i landet under det året, medan årssumman för 2023 landade på mera normala 5 ex. Till och med 2023 har 141 videsångare påträffats i landet. Tjälleviks mosse på Hönö har dragit till sig fler sällsynta sångare genom åren; främst i raden finner vi den *bergsångare* som sjöng i de frodiga videbuskagen 5 maj 2011, också det ett förstafynd för Bohuslän. Därutöver har bland annat minst fem *höksångare* noterats på lokalen, samt några fynd vardera av *taigasångare* och *kungsfågelsångare*.

Vädret 2023

Medeltemperaturen i **januari** var omkring två grader högre än normalt och månaden var även betydligt blötare än vanligt (jämfört med medelvärdet 1991–2020). Skärgårdarna låg mer eller mindre isfria hela månaden, liksom i februari och mars. Några dagar i början av månaden täckte lite snö delar av landskapet. Den 11 uppmättes medelvind över 21 m/s från SO vid Väderöarna och Måseskär. Även **februari** var två grader varmare än normalt. Hela landskapet var snötäckt första veckan av månaden. Väderöarna och Måseskär hade medelvind över 21 m/s den 9 från V.

Mars blev något kyligare än normalt med nederbördsmängder (regn) mycket över normalt. Månaden var i princip snöfri. Den 17 noterade Väderöarna medelvind över 21 m/s från SO. **April** bjöd till stora delar på torrt, högtrycksbetonat väder och även några riktigt varma dagar den 18–22; detta efter en kylig inledning och avslutning.

Maj blev högtrycksbetonad, solig och torrare än normalt. De första dagarna var kyliga, men medeltemperaturen blev normal. **Juni** blev drygt två grader varmare, soligare och torrare än normalt. **Juli** dominerades av svalt och ostadigt väder med en hel del regn. Månaden var ovanligt blåsig med stor andel vindar från sydväst eller väst; den 3 hade Väderöarna och Måseskär medelvind över 21 m/s från V.

Augusti dominerades av lågtryck med ostadigt väder, vilket gav en medeltemperatur under det normala. Ett lågtryck som fick namnet Hans drog fram över Västkusten den 7. **September** blev drygt två grader varmare än normalt och bjöd också på några dagar med temperatur över 20 grader. Nederbördsmängden var normal och månaden var inte särskilt blåsig.

Medeltemperaturen i **oktober** låg något under det normala, liksom mängden regn. Medelvind över 21 m/s noterades vid Väderöarna den 11 från V och 20 från NO, samt från V vid Måseskär den 12 och 14. Den 31 fick norra Strömstad ett tunt snötäcke som försvann efter några dagar.

November blev två till tre grader kallare än normalt och dessutom nederbördsfattig. Från den 29 blev landskapet snötäckt med början i de östliga delarna; snön låg sedan kvar fram till den 17 december. Vid Väderöarna noterades medelvind över 21 m/s från SV-V den 22 och 23.

December blev kall med en medeltemperatur som understeg det normala med omkring två grader för tredje året i rad, men orsakade ingen påtaglig isläggning i skärgårdarna. Nederbördsmängden var i stort sett normal. Den 22 gav ovädret Pia upphov till snö (och höga vattenstånd), och landskapet blev åter mer eller mindre snötäckt året ut. Medelvind över 21 m/s noterades från NV vid Måseskär den 21 och 22.

Fågelrapporten

Underlaget till årets rapport är hämtat från *Artportalen* **www.artportalen.se**. Uppgifterna gäller hela landskapet Bohuslän, alltså även Öckerö kommun och bohusdelen av Göteborgs kommun på Hisingen som tillhör Göteborgs rapportområde.

Om rapportering i allmänhet

För att vi ska få en god bild av landskapets fågelliv behövs bidrag från alla. Häcknings- och flyttningsförhållanden förändras för vissa fågelarter, och att uppmärksamma detta är viktigt.

Uppgifter som rapporteras till *Artportalen* kommer automatiskt med i underlaget till årssammanställningen, och rapporterar man där behöver man inte göra det på annat sätt. Har du inte tillgång till dator kan du lämna en skriftlig rapport till någon i rapportkommittén (helst före den 31 januari året efter).

Rapporterar du till *Artportalen* är det helt upp till dig hur mycket du rapporterar. Vill du lägga in alla dina fynd går det bra, vill du bara lägga in en del går också det bra. Vi vill dock gärna att du åtminstone rapporterar motsvarande det vi presenterar i den här fågelrapporten. En detaljerad **rapportmall** art för art återfinns på BohOF:s hemsida **www.bohof.com** under fliken *Rrk/FiB*.

Regionala rapportkommittén (Rrk) för Bohuslän 2023

Sara Elg	073-716 56 15	*elg.sara@hotmail.com*
Lennart Hermansson	070-267 05 84	*kurt.lennart@telia.com*
Rune Hixén	070-693 02 00	*runehixen@gmail.com*
Thomas Liebig	070-646 65 58	*thomas.h.liebig@gmail.com*
Per Saarinen	076-851 51 79	*per.saarinen@gmail.com*
Tomas Torstensson	070-391 38 96	*tomas_tson@telia.com*
Lars Viktorsson	070-582 22 49	*lars.h.viktorsson@gmail.com*
Ingemar Åhlund	070-450 86 25	*ingemar55ah@yahoo.se*
Matti Åhlund	070-610 82 05	*matti.ahlund@telia.com*

Om raritetsrapportering

För arter där raritetsrapport krävs är det viktigt att blanketten fylls i direkt på *Artportalen* och så snabbt som möjligt. Vilka arter som kräver beskrivning visas automatiskt vid varje observation i *Artportalen*, men framgår också av rapportmallen (se ovan). De som inte rapporterar på *Artportalen* kan skriva en raritetsrapport på papper eller i e-brev och skicka eller lämna den till någon i rapportkommittén. De mest sällsynta arterna granskas av SOF:s raritetskommitté (Rk) som sammanträder ett par gånger per år. Raritetsrapporter som inte kommer in före 31 januari året efter observationen medför att observationen inte godkänns för publicering, men det går att komplettera senare – kontakta då Rrk.

Arttexter

Arttexterna har sammanställts och redigerats av **Ingemar Åhlund** och **Matti Åhlund**. **Rune Hixén** har kontrollerat fyndstatistiken för ovanliga arter.

Att få allt i en sådan här årsrapport rätt är inte lätt. Det är nära nog omöjligt att undvika att fel smyger sig in. Påpeka gärna allvarligare fel så att vi kan rätta till dem; kontakta då Matti Åhlund via e-brev *matti.ahlund@telia.com* eller telefon 070-610 82 05.

Förkortningar och förklaringar

ad, adult: gammal fågel i slutlig dräkt
juv, juvenil: ungfågel
ob: obestämd, dvs ej artbestämd
pull (*pullus* eller *pulli*): dununge eller dunungar
rast: rastande
s-dr: sommardräkt
sj: sjungande
sp: spelande
str: sträckande
subad: nästan adult, inte riktigt gammal och utfärgad
1K, *2K* osv: ålder angiven i kalenderår
Rr: raritetsrapport erfordras
median: det mittersta värdet i en talserie sorterad i stigande eller fallande ordning. Lämpligt mått på ett genomsnittligt värde om det finns en del avvikande höga eller låga värden

Kommun- och områdesförkortningar

H-n Hisingens bohusdel
K-v Kungälvs kommun
L-E Lilla Edets kommun (bohusdelen, dvs väster om Göta älv)
L-l Lysekils kommun
M-l Munkedals kommun (utom Valbo-Ryrs socken, som tillhör Dalsland)
O-t Orust kommun
S-ad Strömstads kommun
S-nd Stenungsunds kommun
S-s Sotenäs kommun
T-m Tanums kommun
T-n Tjörns kommun
U-a Uddevalla kommun
Ö-ö Öckerö kommun

Fågelåret 2023 – art för art

Prutgås *Branta bernicla*
Årssumman landade detta år på 136 ex (fördelade på 29 fynd), vilket är mycket nära medianen under 2000-talet. De fördelade sig på januari 1 ex (1 fynd), mars 3 (3), april 2 (1), maj 73 (6), juni 3 (2), juli 2 (2), september 22 (8), oktober 28 (4) och november 2 (2).
Tre fynd av tillsammans 10 ex av **ljusbukig prutgås** ingår inte i ovanstående siffror; de gjordes vid Kråkudden, Hönö, Öckerö kommun: 1 ex mot S 30 september (Ragnar Lagerkvist, Christer Forsberg m fl), 8 ex mot S 9 november (Mikael Molin) och 1 2K+ mot S 23 november (Lars Eric Rahm, Göran Gustavsson, Mikael Molin m fl).

Kanadagås *Branta canadensis*
Tolv lokaler hade 500 ex eller fler under året, men några fyrsiffriga ansamlingar har inte rapporterats. De tre högsta noteringarna var som följer: Som mest 900 ex vid Nordreälvstranden, Öxnäs, Säve, Hisingen 10–11 augusti (Magnus Lundström m fl), 900 ex vid Ödsmåls kile, Kungälv 24 augusti (Mats Raneström) och 800 ex vid Södra Ängholmsviken, Kalvöfjorden, Orust 22 september (Stefan Oscarsson).

Vitkindad gås *Branta leucopsis*
Arten sträckte i rekordantal för landskapet morgonen och förmiddagen 13 maj. Vid Kråkudden, Hönö, Öckerö kommun noterades 8900 ex mot O (Jonas Bergman Laurila m fl) och många av dessa registrerades också vid Torslandaviken och Hyppeln (6900 ex respektive 7400 ex, Christer Fält och Ingemar Åhlund). Fler än 1000 sträckande rapporterades också från Lilla Hällungen (1140 ex, Lasse Svensson) och Öxnäs, Hisingen (1200 ex, Ingemar BE Larsson), liksom på många andra platser tvärs över Mellansverige. 1000 ex eller fler rastande sågs på fem lokaler: 1000 ex Torslandaviken, Hisingen 9 april (Christer Fält);
1000 ex Färlevfjorden, Munkedal 20 augusti–1 september (Svante Forsberg);
1500 ex Åbyfjorden, Sotenäs 2 september (Niklas Tellbe m fl); 1900 ex Kyrkoryk, Tanum 19 september (Göran Strömberg) och 1100 ex Nöddökilen, Strömstad 5 oktober (Lars-Åke Karlgren). Dessutom noterades 1020 ex mot V över Sannäsfjorden, Tanum 28 september (Matti Åhlund).

Stripgås *Anser indicus*
Uppskattningsvis visade sig 10-15 olika individer i Bohuslän 2023. De fördelade sig på Strömstad 3 ex, Tanum 10 ex, Sotenäs 1 ex, Munkedal 1 ex, Orust 1 ex och Stenungsund 1 ex. Antalet individer fördelade sig månadsvis på maj 1-4 ex, juni 5 ex, juli 6 ex, augusti 8-11 ex, september 6 ex och oktober 3 ex. Arten rapporterades mellan 2 maj och 24 oktober. Inga av individerna visade tecken på att vara rymlingar.

Ljusbukig prutgås vid Kråkudden på Hönö 23 november 2023.
Foto: Mats Ågren (matsagren.se)

Grågås *Anser anser*
Ansamlingar med fler än 1000 rastande grågäss noterades på nio lokaler. De två största påträffades i Strömstad och gällde 1600 ex vid Orrevikskilen 10 september (Björn Forsberg) och 2000 ex vid Näsinge 25 september (genom Stefan Karlsson).

Sädgås *Anser fabalis*
Fyrtiofyra fynd av totalt 692 ex gjordes 2023, vilket är den näst högsta årssiffran som registrerats i Bohuslän. Antalet ex (fynd) fördelade sig på januari 10 (1), mars 84 (9), april 113 (11), september 26 (2), oktober 398 (15) och november 61 (6). Av dessa rapporterades 31 ex (6 fynd) som tundrasädgås (*A. f. rossicus*) och 20 ex (4 fynd) som taigasädgås (*A. f. fabalis*). Flertalet fynd utgjordes av sträckande fåglar.

Spetsbergsgås *Anser brachyrhynchus*
Omkring 4425 ex noterades detta år, vilket innebär att rekordsiffran från 2022 slogs med drygt 1000 ex. Fördelningen över året var januari 43 ex (4 fynd), februari 107 (19), mars 687 (40), april 362 (32), maj 38 (9), juni 1, juli 1, augusti 1, september 197 (7), oktober 2964 (43), november 8 (2) och december 16 (3). Som vanligt svarade sträckande fåglar för merparten av årssumman. Noteringarna i juni–augusti utgjordes av en översomrande individ vid Havstens fjord i Uddevalla.

Bläsgås *Anser albifrons*
Allt fler bläsgäss uppträder i Bohuslän under februari–mars. I motsats till spetsbergsgässen och sädgässen utgörs merparten av rastande fåglar; dessutom

uppträder de fåtaligt under hösten. Flockarna förflyttar sig en hel del och håller inte alltid ihop hela tiden. Det gör det svårt att beräkna totala antalet, men detta år kan det ha rört sig om cirka 2700 ex (att jämföra med omkring 800 ex 2022 och 2021, då de tidigare högsta årssummorna noterades). Månadsfördelning var januari 230 ex (33 fynd), februari 1113 (91), mars 1087 (81), april 243 (25), maj 1, juni 0, juli 1, augusti 1, september 1, november 1 och december 18 (3).

Svart svan *Cygnus atratus*
Vad som förmodligen var en och samma svarta svan gjorde en lång turné i mellersta Bohuslän. Först sågs den vid Åbyfjorden, Sotenäs 27–29 april (Jesper Sandsjö m fl), därefter vid Vikefjord, Sotenäs 2 maj, 20 maj och 2 juni (Hans-Olof Johansson, Jonny Jonsson respektive Aimon Niklasson) och Trommekilen, Lysekil 17 september–23 september (Peter Nilsson m fl), för att åter visa sig vid Vikefjord, Sotenäs 18 oktober (Hans-Olof Johansson). Tidigare har arten registrerats i landskapet 2002, 2003, 2004, 2006, 2008, 2013, 2020 och 2021.

Knölsvan *Cygnus olor*
En enda rapport om en tresiffrig ansamling har inkommit, nämligen 100 ex i Nordösundet, Lycke, Kungälv 29 juni (Anders Johansson).

Mindre sångsvan *Cygnus columbianus*
Totalt gjordes 29 fynd av 84 ex, varav 22 under våren (62 ex mellan 16 mars–12 april) och 7 under hösten (22 ex mellan 19 oktober–25 november). Årssumman 84 ex är något över medianen för perioden 2000–2022; den högsta är 252 ex från 2016. Den enda tvåsiffriga flocken utgjordes av de 14 ex som sågs 25 november, vilket också var årets sista observation. Bland årets fynd finns bara ett enda som gällde rastande fåglar, nämligen 5 ex vid Torsberg, Herrestad, Uddevalla 23 mars (Jan Uddén m fl); denna flock ingick i en större ansamling sångsvanar som rastade på lokalen.

Sångsvan *Cygnus cygnus*
Ett par häckade i Funneshultssjön i Uddevalla (Malin Lindqvist, Jonny Jonsson m fl). De två högsta sträcksiffrorna under våren var 889 ex mot NO vid Lilla Mörtevattnet, Stenungsund 21 mars (Lasse Svensson) och 709 ex mot N vid Torslandaviken, Hisingen 25 mars (Christer Fält). Under höststräcket var de två högsta siffrorna 269 ex mot SV vid Härmanö, Orust 13 november och 705 ex mot SV vid Lilla Mörtevattnet 15 november (båda Lasse Svensson). Fyra lokaler hyste tresiffriga ansamlingar i slutet av mars; de två största inräknades 23 mars och innehöll 280 ex (Färlevfjorden; Svante Forsberg) respektive 327 ex (Torsberg, Herrestad, Uddevalla; Erold Coleman, Viola Lundqvist Coleman).

Gravand *Tadorna tadorna*
Trolig eller säkerställd häckning har rapporterats från 26 lokaler med tillsammans omkring 35 par. Rapporteringen är mycket bristfällig och ojämnt fördelad längs kusten. Populationsstorleken har nyligen skattats till knappt 200 par. Två

januarifynd: 1 hane Härholmskilen, Orust den 15:e (Stefan Oscarsson) och 1 ex mot S vid Norums holme, Stenungsund den 16:e (Lasse Svensson). Därefter regelbundet rapporterad mellan 1 februari och 1 oktober. Första tvåsiffriga noteringen kom 16 februari med 26 ex i Breviks kile, Tjörn (Tomas Torstenson m fl). Fler än 50 ex rapporterades detta år endast från Älgöleran, Strömstad: 67 ex 31 mars (Matti Åhlund) och 55 ex 2 april (Göran Strömberg, Peter Törnqvist).

Mandarinand *Aix galericulata*
Två hanar rastade i Allmags kile, Orust 15 oktober (Peter Carlsson, Hans Hult, Stefan Oscarsson). Fyndet får anses gälla spontant uppträdande fåglar. Arten har noterats i landskapet under 17 av de senaste 20 åren.

Årta *Spatula querquedula*
Arten sågs mellan 8 april och 22 maj, samt på två lokaler under hösten (detaljer nedan). Höstfynd är ovanliga. Ingen häckning konstaterades, men årtor som kan ha haft tankar på detta noterades vid fyra lokaler: Tofta kile, Kungälv 1 par eller 1 hane 8–17 april och 22 maj; Kollungeröd vatten, Orust 2 hane med 1 hona, 1 par eller 1 hane 17 april–11 maj; Nordre älvstranden, Öxnäs, Hisingen 1 hane 29 april–8 maj; Torslandaviken, Hisingen 2 hane, 3 hona 22 april, 1 hane 8 maj och 15–16 maj. Senast en häckning konstaterades i Bohuslän var i Tofta kile 2012. Höstfynden var som följer: 2 ex Mollön, Uddevalla 25 september (Jörgen Olsson m fl) och 1 ex Valön, Tanum 3 oktober (Martin Kvarnbäck).

Skedand *Spatula clypeata*
Rapporterades mellan 2 april och 10 november. Någon häckning konstaterades inte, men enstaka par fanns en längre tid på fyra tänkbara häckningslokaler: Tofta kile, Kungälv 9 april–11 maj; Nordreälvstranden, Öxnäs, Hisingen 11 april–7 juni; Hökälla, Hisingen 2–21 april och Torslandaviken, Hisingen 11 april–8 juni. I Torslandaviken visade sig skedänder fram till 22 oktober, som mest sågs 36 ex 13 juni (Magnus Persson).

Snatterand *Mareca strepera*
Häckningar rapporterades från Tofta kile i Kungälv och Torslandaviken på Hisingen med vardera två kullar. Högsta antalet i Tofta kile var 43 ex 12 juni och i Torslandaviken 50 ex 12 juni. Arten sågs regelbundet under årets alla månader. Fynd finns från alla kustkommuner utom Strömstad, men så görs också de flesta observationerna i de södra delarna av landskapet. I Bäveån i centrala Uddevalla övervintrade för övrigt en hane för femte vintern i rad sedan den dök upp som ungfågel i december 2020.

Bläsand *Mareca penelope*
Som vanligt noterades arten regelbundet under årets alla månader. Senaste gången häckning konstaterades i landskapet var 2010 (Tofta kile, Kungälv); sammanlagt har nio häckningar noterats i Bohuslän. Som vanligt fanns dock par en längre tid på några tänkbara häckningslokaler: Ejgdetjärnet, Tanum; Tofta kile, Kungälv

och Torslandaviken, Hisingen (jämför med årta och skedand). Det högsta antalet rastande rapporterades från Tjurholmen, Kungälv med 350 ex 9 oktober (Peter Strandvik) och det högsta antalet sträckande blev 420 ex över Lilla Mörtevattnet, Stenungsund 18 oktober (Lasse Svensson).

Gräsand *Anas platyrhynchos*
Fler än 500 ex rapporterades enligt följande: Som mest 600 ex i Orrevikskil, Strömstad 7–8 september (Matti Åhlund, Sune Westman), som mest 900 ex i Uddevalla hamn 4–10 december (Rune Hixén m fl) och 830 ex i Ljungskileviken, Uddevalla 31 december (Lasse Svensson).

Stjärtand *Anas acuta*
Arten har aldrig konstaterats häcka i Bohuslän. Ett par eller en ensam hane sågs emellertid i Torslandaviken, Hisingen 7 april–12 juni. Rapporter finns från årets alla månader utom juli; i januari–februari gjordes 8 fynd och i december 1, samtliga gällde ensamma individer. De högre noteringarna handlade enbart om sträckande fåglar; högsta siffran var 60 ex mot SV vid Lilla Mörtevattnet, Stenungsund 7 oktober (Lasse Svensson).

Kricka *Anas crecca*
Två noteringar av 500 ex eller mer har rapporterats, båda från Strömstad: 720 ex vid Älgöleran 7 september och 500 ex vid Nöddökilen 22 september (båda Matti Åhlund). Under januari påträffades arten vid 12 lokaler med 21 ex vid Öxnäs, Säve, Hisingen som högsta notering, medan siffrorna för december var 12 lokaler och 5 ex (vid två lokaler på Hisingen).

Alfågel vid Måseskär, Orust 23 april 2023. Foto: Patrik Eld (www.patrikeld.com)

Brunand *Aythya ferina*
Ännu en and som aldrig konstaterats häcka i Bohuslän. För en gångs skull dominerade inte Torslandaviken, Hisingen rapportbilden detta år; arten saknades här fem av årets tolv månader vilket varit ovanligt de senaste åren. De enda sommarfynden gjordes dock där. Fynden fördelade sig på tolv lokaler spridda över alla kommuner utom Sotenäs, Munkedal och Lilla Edets bohusdel. Månadsfördelningen var januari 13 ex (3 lokaler), februari 14 ex (6 lokaler), mars 3 ex (3 lokaler), april 5 ex (3 lokaler), maj 1 ex (sträckande), juni 13 ex (1 lokal), juli 0, augusti 2 ex (1 lokal), september 1 ex (1 lokal), oktober 7 ex (4 lokaler), november 7 ex (3 lokaler) och december 1 ex (1 lokal).

Vigg *Aythya fuligula*
Inga konstaterade häckningar, men par i lämplig häckningsbiotop har rapporterats från fem lokaler (detta kan dock också röra sig rastande fåglar). Tresiffriga noteringar: 100 ex vid Bukilen, Resteröd, Uddevalla 22 januari (Benny Lorentzon), 104 ex vid Kalvöfjorden, Orust 23 januari (Stefan Oscarsson) och 114 ex vid Timmervik, Romelanda, Stenungsund 19 februari (Björn Dellming).

Bergand *Aythya marila*
Sista vårfyndet gjordes 19 maj, första för hösten 6 oktober. Däremellan sågs 1 honfärgad fågel i Svälte kile, Uddevalla 8 augusti (Jonny Jonsson). Sjätte året i rad med låga maxantal; följande tvåsiffriga ansamlingar har rapporterats: Som mest 28 ex vid Nordösundet, Lycke, Kungälv 1 januari–27 februari; 25 ex i Älgöfjorden, Lycke, Kungälv 1 januari–25 februari; 25 ex i Jorefjorden, Tanum 22 januari–27 februari; 19 ex vid Nordösundet 25 oktober–15 november; 16 ex vid Säby ö, Breviks kile, Tjörn 25 november och 18 ex i Rödhammarfjorden, Tanum 26 december.

Praktejder *Somateria spectabilis* Rr (ej ad hane)
Två vårfynd: 1 3K+ hane mot NV vid Hållö, Sotenäs 21 april (Roine Strandberg) och 1 adult hane mot S vid Flatholmen, Tjörn 8 maj (David Armini). Arten har endast noterats under fyra av de senaste tio åren (2023 medräknat). Ett diagram över förekomsten 1973–2022 återfinns i *Fåglar i Bohuslän* 2023 (Fågelåret 2022).

Svärta *Melanitta fusca*
Den överlägset högsta sträcksiffran var 222 ex mot S vid Kråkudden, Hönö 15 september (Lars Eric Rahm m fl). Landskapets tidigare toppnotering gjordes vid samma lokal 14 september 2007, då 87 individer passerade. Största ansamlingen fanns vid Tjuvkils huvud, Älgöfjorden, Kungälv, där 42 ex inräknades 8 januari (Björn Dellming m fl).

Sjöorre *Melanitta nigra*
De tre högsta sträcknoteringarna var som följer: 4560 ex mot S 12 april och 3920

ex mot S 24 april vid Hyppeln, Öckerö kommun (Ingemar Åhlund), samt 3760 sträckande ex vid Kråkudden, Hönö 25 april (Roger Eskilsson m fl).

Alfågel *Clangula hyemalis*
Sista vårfyndet gjordes 21 maj, första för hösten 20 september. Däremellan sågs 1 honfärgad alfågel vid Mörholmen, Nord-Koster 20 juni (Thomas Engberg). De tre högsta noteringarna var 59 ex vid Segelskären 3 januari (Matti Åhlund, Jan Uddén), 30 ex mot S vid Kråkudden, Hönö 25 april (Roger Eskilsson m fl) och 20 ex förbiflygande vid samma lokal 2 november (Andreas Grabs).

Knipa *Bucephala clangula*
Fler än 500 knipor inräknades bara i Kalvöfjorden, Orust, med som mest 1200 ex 2–10 februari (Stefan Oscarsson m fl) och 800 ex 21 november (Thomas Liebig).

Salskrake *Mergellus albellus*
Sista vårobservationen gjordes 23 april, första för hösten 22 oktober. De tre högsta noteringarna var 66 ex i Rörbäcke kile, Dragsmark, Uddevalla 3 och 28 januari (Erold Coleman, Ingemar Strid m fl) och 53 ex i Kalvöfjorden, Orust 23 januari (Stefan Oscarsson). I Kollungeröd vatten på Orust sågs under föråret som mest 13 ex 24 februari (Stefan Oscarsson m fl) och under efteråret 8 ex 21 november (Thomas Liebig); sista vårobsen här gjordes 17 april och första för hösten 21 november.

Storskrake *Mergus merganser*
Den största ansamlingen var de 93 ex som sågs i Orrevikskil, Strömstad 23 maj (Matti Åhlund). Normalt rapporteras de högsta noteringarna från de sydligaste delarna av landskapet.

Småskrake *Mergus serrator*
De två största ansamlingarna detta år var 315 ex i Ödsmåls kile, Kungälv 2 oktober (Britta Josefsson) och 300 ex i Kalvöfjorden, Orust 23 januari (Stefan Oscarsson).

Järpe *Tetrastes bonasia*
Arten rapporterades från sju lokaler detta år; fem av dessa fanns i Svartedalenområdet i södra Bohuslän, en på Orust och en på Kynnefjäll i Tanums kommun. Tänk på att ange fyndlokaler med stor noggrannhet när du rapporterar fynd av järpe på *Artportalen*, och dölj observationen om du inte vill locka dit folk.

Tjäder *Tetrao urogallus*
Spelande tuppar har rapporterats från tre lokaler med följande antal tuppar: 1, 1 och 3. Från två lokaler noterades 4 respektive 2 tuppar under lämplig speltid, men oklart om det var på någon lek. Rapporteringen till *Artportalen* ger inget underlag för att skatta beståndet i landskapet, men rapporter är förstås ändå av

stort värde. Lokaler med spelande tuppar bör anges med stor noggrannhet (de döljs automatiskt, men rapportören och rapportkommittén kan se observationerna).

Orre *Lyrurus tetrix*
Spel rapporterades från 18 lokaler med totalt 28 tuppar. Fem tuppar eller fler noterades från tre lokaler (5, 9 respektive 12 tuppar), varav bara en är en klassisk öppen mosse. Rapporteringen till *Artportalen* ger inget underlag för att skatta beståndet i landskapet.

Vaktel *Coturnix coturnix*
Trettiotvå spelande vaktlar rapporterades 2023, vilket är den näst högsta årssumman som noterats i landskapet (bara 2007 med 34 ex överträffar den siffran). De hördes mellan 13 maj och 11 juli, därefter sågs dessutom 1 ex vid Torslandaviken, Hisingen 7 september. De spelande vaktlarna fördelade sig på Strömstad 1, Tanum 4, Sotenäs 1, Munkedal 1, Uddevalla 1, Lilla Edet 1, Orust 4, Kungälv 16 och Hisingen 3. Medianvärdet under 2000-talet är oförändrat 10 spelande ex per år. Ett diagram över förekomsten i Bohuslän 1985–2021 återfinns i *Fåglar i Bohuslän* 2022 (Fågelåret 2021).

Nattskärra *Caprimulgus europaeus*
Under säsongen inräknades omkring 288 spelande nattskärror, vilket är den fjärde högsta noteringen hittills; rekordet ligger på 327 och är från 2021. Spelande fåglar rapporterades från samtliga kommuner, även Öckerö (2). Flest spelande hade Uddevalla (59), Orust (42), Kungälv (39) och Tanum (38). Siffrorna speglar givetvis främst skådarnas insatser. Årets första nattskärra hördes redan 28 april, nästa 12 maj, varefter spelande fåglar noterades till och med 11 augusti. Därefter observerades arten då och då fram till 10 september.

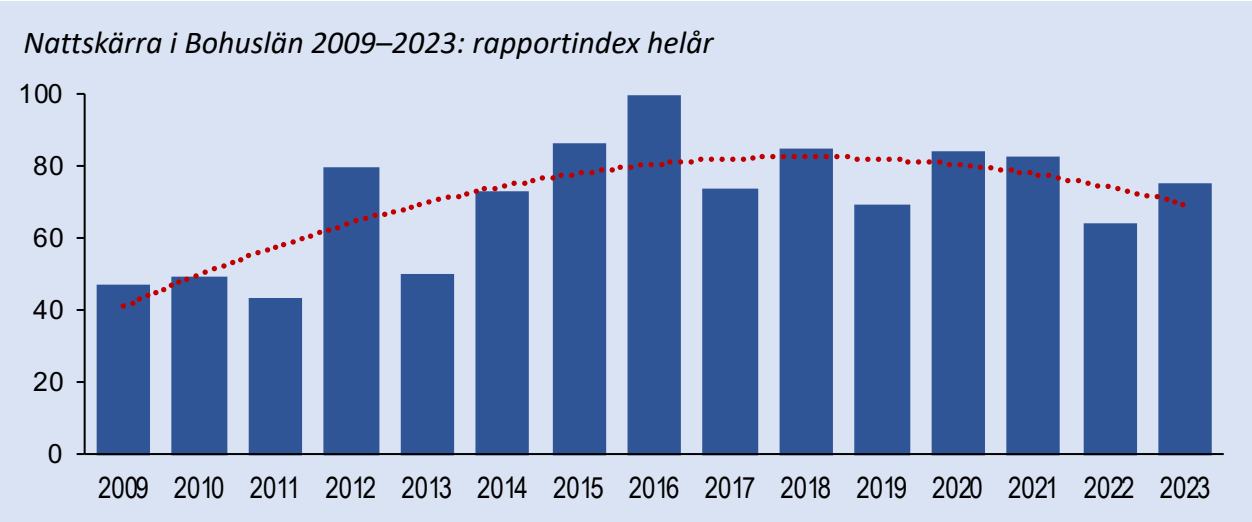

Tornseglare *Apus apus*
Detta år sågs arten regelbundet mellan 6 maj och 3 september, följt av 1 ex 20 september. Torslandaviken nådde inte mer än 100 ex (18 maj) som mest, vilket är

Småfläckig sumphöna vid Sudda på Hönö 26 september 2023. Foto: Björn Zachrisson

ovanligt – lokalen står annars för de högsta noteringarna praktiskt taget varje år. Istället var den högsta siffran 500 ex, som inräknades på två lokaler 17 augusti: Dels vid Pinan, Hönö (Ingemar Åhlund) och dels vid Nordreälvstranden på Hisingen (Bo Brinkhoff m fl). Därutöver sågs 1 ex på Hyppeln 6 november (Mats Bjersing m fl), en fågel som inte kunde artbestämmas säkert (samma dag sågs emellertid en blekseglare på närbelägna Hisingen).

Blek tornseglare *Apus pallidus* Rr
Landskapets tredje blekseglare sågs vid Sanden, Torslanda, Hisingen 6 november (Lars Eric Rahm m fl). De två tidigare fynden gällde 1 ex i Stenungsund 4 november 2011 och 1 ex i Uddevalla 28 oktober 2022. Se också föregående arttext.

Gök *Cuculus canorus*
Galande fåglar hördes mellan 29 april och 8 juli, varefter arten sågs regelbundet fram till och med 9 september, följt av 1 ex 17 september.

Turkduva *Streptopelia decaocto*
Några häckningar har inte rapporterats detta år. Tvåsiffriga ansamlingar har rapporterats vid nio tillfällen detta år, varav sju vid Nötåsvägen på Hönö och ett vardera vid Parken på Öckerö och Skal i Lysekil: Vid Nötåsvägen sågs som mest 28 ex 21 oktober (Hans Zachrisson; samma dag noterade han ytterligare 17 ex på övriga Hönö och på Öckerö), 20 ex vid Parken, Öckerö 12 juli (Bengt Karlsson) och 15 ex vid Skals gård, Lyse, Lysekil 26 september (Lennart Hermansson). Den sistnämnda lokalen har sedan länge dragit till sig ansamlingar av arten (och här äger förmodligen häckningar rum i det fördolda).

Skogsduva *Columba oenas*
Årets första obs gjordes 1 februari, nästa 8 februari, varefter arten sågs regelbundet till och med 24 oktober. Två senare fynd finns, båda gällande ensamma fåglar, från 30 november respektive 10 december. De tre största ansamlingarna påträffades i slutet av mars: 35 ex vid Harestad, Kungälv 25 mars (Peter Strandvik), 35 ex i Forshälladalen, Uddevalla 26 mars (Jonny Jonsson) och 33 ex vid Gullmarsberg, Skredsvik 30 mars (Erold Coleman).

Ringduva *Columba palumbus*
Två femsiffriga sträcksiffror finns, båda från 7 oktober: 23 450 ex mot S vid Nötholmen, Hönö (Jonas Bergman Laurila, Roger Eskilsson) och 11 400 ex mot S vid Lilla Mörtevattnet, Svenshögen, Stenungsund (Lasse Svensson). Den förstnämnda är den högsta bohuslänska dagssiffran som återfinns på *Artportalen*, men i *Fåglar i Göteborgstrakten* 2020 återges en uppgift om 33 400 sydsträckande ringduvor vid Hönö, Öckerö kommun 13 oktober 1984.

Vattenrall *Rallus aquaticus*
Arten rapporterades under häckningstid (april–juli) från omkring 55 lokaler, och alla kommuner utom Munkedal, Lysekil och Lilla Edet hade sådana noteringar (fjärde året i rad utan fynd under häckningstid i de två sistnämnda). I januari–februari noterades vattenrallar på 26 lokaler (totalt 29 ex) och i december på 10 lokaler (15 ex). Antalet lokaler under häckningstid är det högsta hittills; näst högst är 2015 med 48. Siffran från årets två första månader är jämbördig med den från 2021, medan den från december är något lägre.

Kornknarr *Crex crex*
Åtta spelande kornknarrar noterades detta år, det vill säga lika få som under 2022. På två lokaler i Tanum hördes arten under flera dagar (se nedan), varav den ena var mycket välavlyssnad. Observationer är gjorda mellan 22 maj och 31 juli. Medianen för 2000-talet är fortsatt 14 ex per år. Ett diagram över uppträdandet 1965–2021 finns i *Fåglar i Bohuslän* 2022 (Fågelåret 2021). Kommunfördelning: Tanum 4, Sotenäs 1, Munkedal 1 och Hisingen 2.
Spelande kornknarrar som hördes under en längre period: 2 ex Kärrmarken, Bottnefjorden, Tanum 22 maj–31 juli (Hans-Olof Johansson, Svante Forsberg, Åke Agneman m fl). 1 ex Skärholmen, Bottnefjorden, Tanum 31 maj– 21 juni (Hans-Olof Johansson, Martin Lind).

Småfläckig sumphöna *Porzana porzana*
Efter ett års frånvaro lät sig åter en småfläckig sumphöna höras i landskapet: 1 ex spelade vid Lilla Hällungen, Svenshögen i Stenungsunds kommun 22 april–2 maj (Lasse Svensson m fl). Dessutom ringmärktes en individ vid Sudda på Hönö i Öckerö kommun 26 september (Björn Zachrisson m fl), vilket var det tredje fyndet av arten i kommunen.

Rörhöna *Gallinula chloropus*
Under häckningstid (april–juli) påträffades arten på 35 lokaler, och häckning konstaterades på 17 av dem. Samtliga kommuner utom Munkedal, Lysekil och Tjörn hade sådana noteringar. Under januari–februari sågs omkring 12 ex fördelade mellan Kungälv (7), Strömstad (2) och Tanum, Hisingen och Öckerö 1 vardera. I december noterades omkring 5 ex fördelade mellan Strömstad (2), Kungälv (2) och Hisingen (1). Antalet vinterfynd är därmed tillbaka på en mer normal nivå.

Sothöna *Fulica atra*
Rapporterad från elva lämpliga häckningslokaler med tillsammans blott 15-17 par. De två högsta noteringarna gjordes vid Vattenfalls hamn, Stenungsund: 21 ex 1 januari (Thomas Liebig m fl) och 18 ex 11 mars (Magnus Larsson). Detta är den lägsta toppnoteringen sedan arten på nytt togs med i sammanställningarna 2014.

Trana *Grus grus*
En ensam trana påträffades vid Dyreviken, Kalvöfjorden, Orust 21 februari (Stefan Olsson), varefter arten sågs regelbundet mellan 1 mars och 23 oktober, följt av 2 ex mot S vid Norums holme, Stenungsund 1 november (Torbjörn Arvidsson, Thomas Liebig). Högsta noteringen gällde 67 ex mot V vid Bredfjället, Uddevalla 5 oktober (Thomas Liebig, Peter Backman m fl).

Smådopping *Tachybaptus ruficollis*
Arten har rapporterats från 25 lokaler med lämplig häckningsmiljö, men flera tidigare häckningslokaler har sannolikt inte kontrollerats. Häckning konstaterades på 10 lokaler. Förutsatt att enstaka fåglar på tre lokaler representerar ett par registrerades totalt 32 par 2023, att jämföra med rekordsiffran 39 par från 2022. Kommunvis fördelning: Strömstad 2 par, Tanum 6, Lysekil 1, Uddevalla 2, Orust 2, Tjörn 2, Stenungsund 2, Lilla Edet 3, Kungälv 3, Hisingen 7 och Öckerö 2.

Gråhakedopping *Podiceps grisegena*
Totalt noterades 55 fynd av tillsammans 74 ex, fördelade på januari 9 fynd (11 ex), februari 3 (3), mars 4 (4), april 10 (12), maj 3 (3), juni 0, juli 2 (2), augusti 3 (4), september 3 (3), oktober 8 (10), november 9 (11) och december 1.

Skäggdopping *Podiceps cristatus*
Par i lämplig häckningsmiljö har rapporterats från 8 lokaler med tillsammans omkring 16 par. Den senaste heltäckande inventeringen gjordes 2006, då Rune Hixén fick ihop 56 par fördelade på 17 lokaler (se *Fåglar i Bohuslän* nr 2/2007). Den största höstansamlingen noterades som vanligt i Kalvöfjorden, Orust, där som mest 55 ex fanns under perioden 28 juli–16 september (Per Wohlin, Sussie Carlström m fl). Torslandaviken saknade noteringar över 20 ex även detta år.

Svarthakedopping *Podiceps auritus*
Årets högsta notering är från Kalvöfjorden, Orust, där som mest 10 ex sågs mellan 6–9 september ((Stefan Oscarsson). Månaderna maj och juni saknar fynd.

Skärfläcka vid Torslandaviken 9 juli 2023. Foto: Ingemar B E Larsson

Svarthalsad dopping *Podiceps nigricollis* Rr (ej ad i s-dr)
Ett fynd gjordes detta år, då 1 ex sågs vid Stenholmarna, Jörlanda, Stenungsund 25 april (Thomas Liebig, Christer Lind). Därmed har 42 fynd av 85 ex noterats i landskapet.

Strandskata *Haematopus ostralegus*
I januari sågs 1-3 ex på olika lokaler i Öckerö kommun, medan det under december uppehöll sig 1-4 ex i samma kommun, samtliga vid Hyppeln-Rörö. I övriga Bohuslän noterades arten i december som följer: 1 ex vid Tångevik-Södra Grötö, Ramsvikslandet, Sotenäs 1 december (Ulf Lindell m fl), 4 ex vid Marstrandsön, Kungälv 16 december (Björn Dellming, Peter Hvass) och 1 ex samma lokal 19 december (Peter Strandvik), 1 ex mot S vid Grosshamn, Sotenäs 19 december (Thomas Ring, Jan Artursson) samt 2 ex vid Svartskären, Rossö, Strömstad 27 december (Anton Kvarnbäck). Två tresiffriga noteringar föreligger, båda från Torslandaviken med omgivningar: 198 ex 18 mars (Christer Fält) och 140 ex 24 mars (Magnus Persson). Den högsta vårsiffran i övriga Bohuslän var 84 ex vid Dagsholmarna, Jörlanda, Stenungsund 2 april (Torbjörn Arvidsson, Owe Hougström).

Skärfläcka *Recurvirostra avosetta*
Tre fynd av ensamma skärfläckor är årets resultat: 1 förbiflygande ex vid Väderöbod, Väderöarna, Tanum 20 maj (Victor Howard), 1 ex vid Torslandaviken, Hisingen 7–9 juli (Magnus Persson, Christer Fält m fl) och 1 ex vid Västeräng, Hälsö, Öckerö kommun 9 augusti (Thomas Karlsson, Bengt Karlsson). Arten har uteblivit under blott tre av åren sedan 1998, senast 2022.

Europeisk rödspov vid Tofta kile, Kungälv 2 maj 2023. Foto: Björn Dellming

Ljungpipare *Pluvialis apricaria*
Några rapporter som tyder på häckning har inte inkommit detta år. Arten sågs regelbundet mellan 22 februari och 28 oktober, och största ansamlingen var de 330 ex som rastade vid Gerum, Tanum 1 maj (Göran Strömberg m fl).

Kustpipare *Pluvialis squatarola*
Normalt ses ganska få kustpipare under årets sex första månader, men detta år utgör ett undantag. En individ sågs redan 11 februari på Rossö, Strömstad (Martin Kvarnbäck), enligt *Artportalen* det första fyndet för den månaden och landskapets tidigaste hittills. Därefter sågs 1 ex på Härmanö, Orust 20 mars–3 april (Stefan Oscarsson m fl), 1 ex mot S vid Rörö, Öckerö kommun 14 april (Ingemar Åhlund), totalt 41 ex under maj (varav 31 ex mot NO i en flock) och 10 ex under juni. Arten sågs faktiskt regelbundet mellan 1 maj och 18 oktober, följt av 3 ensamma individer som påträffades mellan 1–22 november.

Fjällpipare *Eudromias morinellus*
Elva fjällpipare, fördelade på tre vår- (totalt 8 ex) och 3 höstfynd (ensamma individer) påträffades under året. Detta var nittonde året i rad arten sågs i landskapet. Fynddetaljer nedan.

1 ex Guntorp, Kode, K-v 11 maj (Peter Hvass m fl). 6 ex Västra Stale, Bokenäs, U-a 18 maj (Berndt-Johan Lindberg, Per Stensland m fl). 1 ex Brevik, Syd-Koster, S-ad 2 juni (Jan Lövgren). 1 ex Rörö, Öckerö kommun 2 sep (John Andersson, Karin Magnander). 1 ex mot S Rörö 16 sep (Kristoffer Lager m fl). 1 ex mot S Rörö 25 sep (Ingemar Åhlund).

Större strandpipare *Charadrius hiaticula*
Årets tre första fynd gjordes 11 februari, och gällde 1 ex vid Haby bukt, Sotenäs

(Per Wohlin m fl), 1 ex vid Breviks kile, Tjörn (Per Undeland) och 1 ex vid Norums holme, Jörlanda, Stenungsund (Stefan Malm). Endast ett tidigare fynd har gjorts i landskapet, nämligen 2 ex vid Bärby holme, Stenungsund 10 februari 2022. Därefter sågs arten regelbundet till 5 oktober, följt av 1 ex mot S vid Rörö, Öckerö kommun 18 oktober (Mats Raneström) och 2 ex vid Lindholmen, Tjärnö, Strömstad 8 november (genom Stefan Karlsson). Det sistnämnda datumet är tangerat fenologirekord; under 2022 sågs 1 ex vid Bärby holme, Stenungsund samma datum. Årets största ansamling bestod av 77 ex och sågs vid Breviks kile på Tjörn 9 augusti (Tomas Torstenson, Christina Torstenson).

Mindre strandpipare *Charadrius dubius*
Arten rapporterades med häckningskriterier från åtminstone tjugo lokaler (totalt minst 23 par), och vid sju av dessa konstaterades häckning: Mollön, Uddevalla (Jörgen Olsson m fl), Akzo Nobel, Stenungsund (Stefan Oscarsson), Glädjefrid våtmark, Torp, Orust (Mia Wallin), Jordhammarsviken, Stenungsund (Thomas Liebig), Myggenäs, Valla, Tjörn (Johan Myhrer), Svanviks kile, Tjörn (Stefan Mattsson) och Backaplan, Hisingen (Johan Svedholm). Arten sågs detta år under perioden 3 april–6 september.

Tofsvipa *Vanellus vanellus*
Två vipor fanns vid Tegneby, Orust 17 januari (Max Allan Niklasson) och en hördes vid Halsevägen, Svanesund, Orust 19 januari (Hans Hult), varefter arten sågs mellan 9 februari och 17 november. De tre största ansamlingarna var 180 ex vid Åseby, Solberga, Kungälv 1 april (Björn Dellming), 130 ex vid Nordreälvstranden, Säve, Hisingen 1 april (Mikael Sundberg) och 112 ex vid Ödsmåls kile, Kungälv 3 april (Christer Lind).

Småspov *Numenius phaeopus*
Arten påträffades mellan 11 april och 30 augusti. Rapporter om större sträckande flockar saknas även detta år, och den största rastande flocken bestod av 28 ex. Högsta sträcksiffran var sammanlagt 65 ex mot S vid Kråkudden, Hönö 2 juli (Martin Alexandersson).

Storspov *Numenius arquata*
En eller ibland två storspovar sågs på olika lokaler i Öckerö kommun från och med januari till och med 11 mars. Ett ex sågs på nytt vid olika lokaler i kommunen från 13 november och året ut. Därmed har en till två storspovar setts i Öckerö kommun tio vintrar i rad. I resten av landskapet sågs arten mellan 17 mars–15 oktober. Den största rastande flocken bestod av 206 ex vid Ödsmåls kile, Kungälv 22 april (Björn Dellming, Johan Hjerpe), medan de två högsta sträcksiffrorna var 345 ex mot NO vid Hållö, Sotenäs 22 april (Manfred Dornhäuser) och 310 ex mot NO vid Ljungskileviken, Uddevalla 18 april (Jonny Jonsson).

Myrspov *Limosa lapponica*
Arten sågs detta år mellan 11 april–23 maj och 1 juli–1 november. De två största

flockarna under vårsträcket var 70 ex mot O vid Öxnäs, Säve, Hisingen 7 maj (Stefan Svanberg) respektive 80 ex mot NV vid Hållö, Sotenäs 12 maj (Manfred Dornhäuser), och under återsträcket innehöll den största flocken 50 sydsträckande ex vid Kråkudden, Hönö 22 juli (Jonas Bergman Laurila m fl).

Rödspov *Limosa limosa*
En ensam europeisk rödspov sågs vid Tofta kile, Kungälv 2 maj, 7–12 maj och 7–9 juni (Peter Strandvik m fl). Därutöver rapporterades tre fynd av obestämd underart: 2 ex i Torslandaviken, Hisingen 22 maj (Niklas Aronsson m fl), 1 ex mot S förbi Tåudden, Marstrandsön, Kungälv 21 juli (Peter Hvass) och 1 ex vid Valnäs tjärne, Nord-Koster, Strömstad 13 augusti (Kurt Lång, Sylvia Lång). Således inget fynd av säkert bestämd isländsk rödspov detta år, även om de två höstobservationerna bör ha gällt den underarten.

Dvärgbeckasin *Lymnocryptes minimus*
Under föråret rapporterades arten fram till 12 maj, medan första höstfyndet gjordes 17 september. Månadsfördelningen blev som följer (antalet ex är en summering av högsta antal per lokal i respektive månad): Januari 8 lokaler (8 ex), februari 2 (2), mars 9 (11), april 12 (18), maj 3 (4), september 7 (10), oktober 23 (34), november 11 (22) och december 1 (1).

Morkulla *Scolopax rusticola*
Dragande morkullor rapporterades från 20 mars fram till och med 30 juli.

Dubbelbeckasin *Gallinago media*
Arten noterades spelande på två lokaler under vårsträcket: 1 ex vid Nordreälvstranden, Öxnäs, Hisingen 5–14 maj (Mikael Molin m fl) och 1 ex vid Ödsmåls kile i Kungälv 6–8 maj (Joel Björberg, Teresa Björberg, Peter Hvass m fl). Dessutom gjordes två höstfynd: 1 ex vid Lagmansholmen, Hisingen 18 september (Tommy Johansson) och 1 ex på Morlanda hed, Orust 9 oktober (Stefan Oscarsson.) Fyra fynd är en normal årssumma.

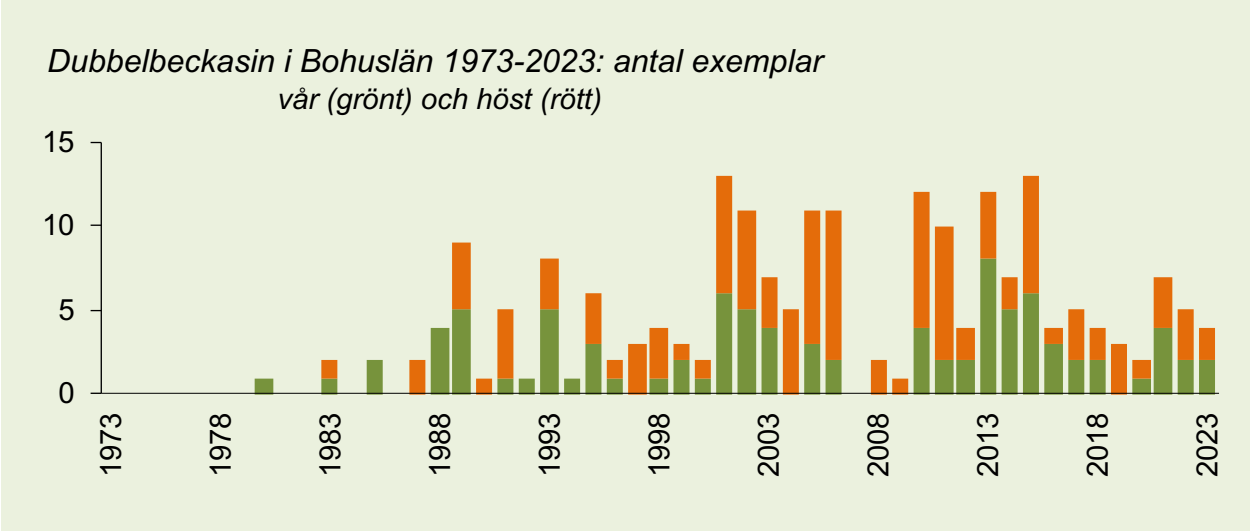

Brednäbbad simsnäppa vid Ramsvikslandet, Sotenäs 31 december 2023. Foto: Joel Björberg

Enkelbeckasin *Gallinago gallinago*
Den 18 oktober räknade Andreas Svensson in omkring 170 ex i Lökebergs kile i Kungälvs kommun, vilket är den överlägset högsta bohuslänska siffran som återfinns på *Artportalen*.

Brednäbbad simsnäppa *Phalaropus fulicarius* Rr
Året bjöd på två fynd, båda rastande och på fotoavstånd: 1 ex vid Hjälvik, Öckerö 16 oktober (Peter Post m fl) och 1 ex vid Ramsvik, Ramsvikslandet, Sotenäs 31 december (Anders Balksten m fl). Medianvärdet för 2000-talet är 4 ex per år. Ett diagram över förekomsten 1973–2022 återfinns i *Fåglar Bohuslän* 2023 (Fågelåret 2022).

Drillsnäppa *Actitis hypoleucos*
En drillsnäppa påträffades vid Jorefjorden, Tanum redan 7 april (Peter Törnqvist), varefter arten sågs regelbundet mellan 23 april och 30 september. Två senare fynd gjordes: 1 ex vid Dale strand, Håby, Munkedal 26 oktober (Lennart Hermansson) och 1 ex i Torslandaviken, Hisingen 13–15 november (Joakim Cederlund m fl). Den sistnämnda fågeln upptäcktes dagen innan på västgötasidan av lokalen.

Skogssnäppa *Tringa ochropus*
Noterades mellan 25 mars och 8 september. Några större ansamlingar har inte rapporterats detta år.

Grönbena *Tringa glareola*
Sågs mellan 22 april och 2 september. Den klart största ansamlingen bestod av 73 ex och fanns vid Långåker, Havstenssund, Tanum 2 maj (Peter Törnqvist).

Kustsnäppa i Havstenssunds skärgård, Tanum 13 november 2023. Foto: Peter Grahn

Rödbena *Tringa totanus*
Arten sågs regelbundet mellan 18 mars och 5 oktober. Största ansamlingen var 51 ex vid Mölnebyåns utlopp i Halsefjorden, Orust 25 maj (Hans Hult).

Svartsnäppa *Tringa erythropus*
Detta år sågs arten regelbundet mellan 10 april och 5 oktober. Den högsta noteringen var 18 ex i Tofta kile, Kungälv 9 juni (Teresa Björberg, Joel Björberg).

Gluttsnäppa *Tringa nebularia*
Arten sågs mellan 11 april och 28 oktober. Högsta noteringen rastande gluttsnäppor gällde 46 ex vid Galtölera, Tanum 6 maj (Göran Strömberg).

Roskarl *Arenaria interpres*
Utanför ordinarie sträcktid noterades arten enligt följande: januari 1 fynd (8 ex), mars 2 (4), oktober 4 (7) och december 1. Fynddetaljer nedan. I övrigt observerades 10 ex 10–27 maj och cirka 86 ex 4 juli–19 september. Totalt alltså 96 roskarlar, vilket är en ganska låg årssumma.

8 ex Segelskären, T-m 3 jan (Matti Åhlund). 3 ex Måseskär, O-t 6 mars (Folke Sjöberg). 1 ex mot S Kråkudden, Hönö 14 mars (Göran Gustavsson). 3 ex Segelskären 9 okt (Matti Åhlund). 1 ex Haby bukt, S-s 14 okt (Mikael Korpi m fl). 2 ex Stora Drammen, Nord-Koster 16 okt (Matti Åhlund). 1 ex Kråkudden, Hönö 28–29 oktober (Hans Waern m fl). 1 1K Väderöarna, T-m 4 dec (Peter Grahn).

Kustsnäppa *Calidris canutus*
Under perioden 19 januari–31 mars uppehöll sig 1 ex vid Älgöleran-Nöddökilen, Strömstad (Matti Åhlund m fl). Därefter sågs 1 ex på Lådderskären, Kosterarkipelagen 20 maj (Matti Åhlund) och 1 ex i Torslandaviken, Hisingen 7–8 juni (Ola Wennberg m fl). Arten noterades sedan mellan 3 juli–12 oktober, följt av 8 1K vid Ulsholmen, Tanum 13 november (Peter Grahn). De två högsta sträcksiffrorna från Kråkudden, Hönö var 131 ex mot S 27 augusti (Daniel Laveson, Mikael Molin) och 125 ex mot S 12 september (Jonas Bergman Laurila, Roger Eskilsson).

Brushane *Calidris pugnax*
Arten sågs mellan 22 april och 7 oktober. Årets överlägset högsta notering var som mest 91 ex vid Torslandaviken, Hisingen 17–20 augusti (Christer Fält m fl).

Myrsnäppa *Calidris falcinellus*
Minst nio exemplar påträffades i landskapet detta år, utspridda mellan 23 maj och 22 augusti. Fynddetaljer nedan.

1 ex Tofta kile, K-v 23 maj–11 juni (Teresa Björberg, Joel Björberg m fl). Som mest 4 ex Torslandaviken, H-n 26 maj–3 juni (Thomas Ring, Christer Fält m fl). 1 ex Haby bukt, S-s 6 juni (Britta Svensson). 1 ex Torslandaviken 21 juli (Christer Fält). 1 1K Breviks kile, T-n 8–13 aug (Per Undeland m fl). 1 ex Ödsmåls kile, K-v 22 aug (Mats Raneström).

Spovsnäppa *Calidris ferruginea*
Fjärde året i rad med mycket goda årssummor: totalt har omkring 124 ex inrapporterats detta år, varav 5 ex under juni, 118 ex mellan 3 juli och 23 september och 1 ex i oktober. Fynden i juni och oktober redovisas nedan.

2 ex Torslandaviken, H-n 5–6 juni (Christer Fält m fl). 3 ex Ödsmåls kile, K-v 10 juni (Teresa Björberg, Joel Björberg). 1 ex Haby bukt, S-s 7 okt (Pär Olsson, Johan Jansson).

Mosnäppa *Calidris temminckii*
Under föråret noterades arten på tretton lokaler mellan 7–31 maj med 1-23 ex per lokal (samt 1 ex 22 juni), och under efteråret på elva lokaler mellan 4 juli–21 september med 1-7 ex per lokal.

Sandlöpare *Calidris alba*
Tre vårfynd gjordes, nämligen 7 ex mot N vid Kråkudden, Hönö (Jonas Laurila Bergman m fl) och 9 förbiflygande ex vid Rörö, Öckerö kommun (Peter Yxell, Kristoffer Lager m fl) 14 maj, samt 2 ex vid Hållö, Sotenäs 15 maj (Manfred Dornhäuser). Under perioden 18 juli–26 oktober sågs sedan omkring 90 ex; inräknat vårfynden blir detta omkring 100 ex, vilket är strax över medianen för åren 2002–2023.

Kärrsnäppa *Calidris alpina*
Arten sågs detta år mellan 14 mars och 23 oktober. Den största ansamlingen var 510 ex vid Breviks kile, Tjörn 7 augusti (Lisbeth Stansvik, Per Undeland m fl), vilket också är den högsta bohuslänska noteringen för rastande kärrsnäppor som

återfinns på *Artportalen*, och högsta sträcksiffran var 340 ex mot S vid Kråkudden, Hönö 2 juli (Martin Alexandersson m fl).

Skärsnäppa *Calidris maritima*
Bohuslän utom Kråkudden-Bolleskären: Senaste vårobsen 20 maj och första för hösten 21 september. Tre rapporter gällande tresiffriga noteringar finns detta år: 122 ex vid Smögen, Sotenäs 1 mars (Pelle Johansson, Åke Johansson), 436 ex vid Segelskären och 40 ex vid Ramskär, båda Tanum, 9 oktober (Matti Åhlund) samt 119 ex på Rödskär, Nord-Koster 7 november (Matti Åhlund, Jan Uddén).
Kråkudden-Bolleskären, Öckerö: Senaste vårobsen 16 maj, första för hösten 6 oktober. Minst 348 ex fanns på Bolleskären 28 oktober (Anders Lindroos m fl). Flocken fotograferades av Anders och snäpporna kunde därför räknas noggrant. Det tidigare rekordet för lokalen låg på 200 ex. Det är alltid svårt att beräkna hur många individer som ingår i såpass stora flockar, och ofta underskattar man antalet rejält.

Småsnäppa *Calidris minuta*
Två vårfynd: 1 ex i Torslandaviken, Hisingen 21 maj (Magnus Persson, Simon Olausson m fl) och som mest 5 ex i Tofta kile, Kungälv 28–30 maj (Peter Hvass m fl). Arten sågs sedan mellan 2 juli och 5 oktober, och inräknat vårfynden blir årssumman därmed omkring 80 ex. Detta är den tredje högsta siffran under åren 2008–2023; den högsta är 125 ex (från 2011) och lägsta 9 (2015), medianen är 34 ex.

Tuvsnäppa *Calidris melanotos* Rr
Bohusläns fjortonde tuvsnäppa noterades i Härholmskilen vid Kalvöfjorden på Orust där 1 ex sågs 20 augusti (Stefan Oscarsson). Senast arten rapporterades från landskapet var 2014. Första fyndet gjordes 1993. De bohuslänska tuvsnäpporna har fördelat sig på april 1 ex, maj 3, juni 1, augusti 2, september 3 och oktober 4.

Tundrasnäppa *Calidris mauri* Rr
Den tundrasnäppa som sensationellt upptäcktes vid Haby bukt, Sotenäs 31 december 2022 fanns till många skådares förtjusning kvar 1 januari 2023, och åldern blev därmed uppgraderad till 2K! Fyndet gjordes alltså dagen innan av Sussie Carlström, Per Wohlin och Peter Nilsson, och var det tredje för landet och det första för Bohuslän. En fyndbeskrivning finns i *Fåglar i Bohuslän* 2023 (Fågelåret 2022).

Sandsnäppa *Calidris pusilla* Rr
Christer Fält upptäckte en adult individ av denna art vid Torslandaviken på Hisingen 2 juli (Christer Fält), blott det andra fyndet i landet och givetvis ny art för Bohuslän. Fågeln sågs kort av Christer även nästa dag, men då på västgötasidan av lokalen. Vem kunde ens i sin vildaste fantasi föreställa sig att både tundra- och sandsnäppa skulle kunna ses i landskapet under ett och samma år? Se fyndbeskrivningen på sidan 6 för mer detaljer.

Fjällabb *Stercorarius longicaudus* Rr
Fem fynd gjordes i landskapet 2023, alla av ungfåglar under hösten: 1 1K mot N vid Kråkudden, Hönö, Öckerö kommun 21 augusti (Mikael Molin), 1 1K mot S vid Kråkudden 24 september (Mikael Molin, Daniel Laveson), 1 1K mot S Kråkudden 30 september (Jonas Olson, Lars Lönnå m fl), 1 1K mot S vid Hållö, Sotenäs 30 september (Peter Backman) och 1 1K mot S vid Kråkudden 11 oktober (David Armini). Medianvärdet under 2000-talet är 7 ex per år. Ett diagram över uppträdandet 1967–2019 finns i *Fåglar i Bohuslän* 2020 (Fågelåret 2019).

Kustlabb *Stercorarius parasiticus*
Par eller ensamma individer rapporterades från sju tänkbara häckningsöar. Uppskattningsvis häckar numera högst 15 par i Bohuslän. Första fyndet gjordes redan 25 mars, varefter arten rapporterades regelbundet mellan 4 april och 17 oktober. Inga dagssiffror med fler än 10 ex detta år.

Bredstjärtad labb *Stercorarius pomarinus* Rr
Totalt noterades 18 ex detta år och för ovanlighetens skull var det fler vårfynd än höstfynd. Månadsfördelningen var maj 10 ex, september 6, oktober 1 och november 1. Medianvärdet för 2000-talet är 9 ex. Under 2014 rapporterades 512 ex, vilket är den hittills högsta årssumman i landskapet.

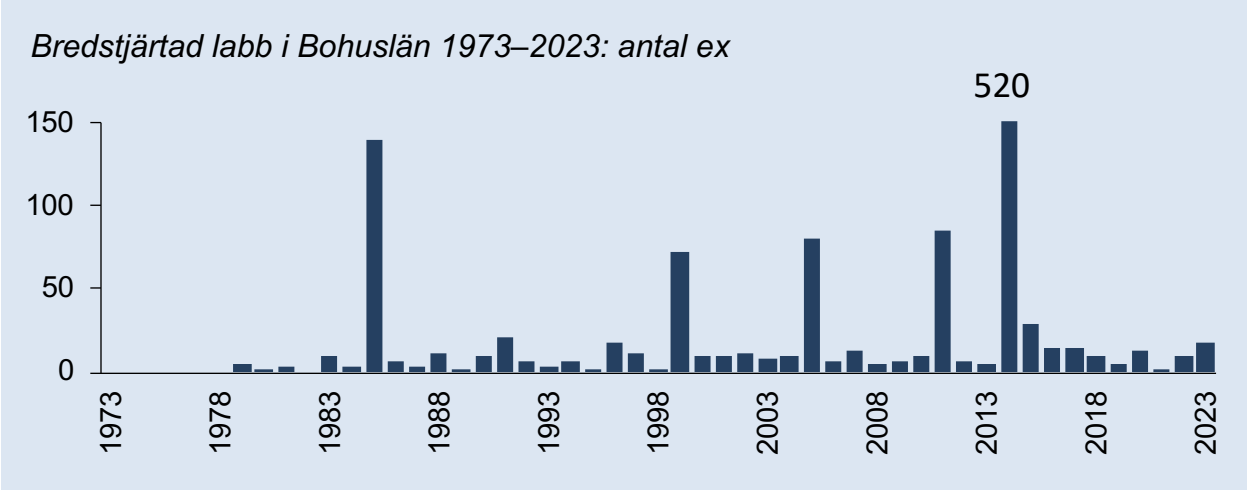

Storlabb *Stercorarius skua*
Totalt rapporterades endast 115 ex fördelade på 25 obsdagar. Medianvärdet för 2000-talet är 150 ex per år. Inventeringar långt ut till havs kopplade till vindkraftsexploatering bidrog med 48 ex i augusti; utan dessa tangeras den låga årssiffran för 2022. Månadsfördelning av antal ex (antal obsdagar): januari 1 (1), maj 1 (1), juli 3 (2), augusti 72 (8), september 16 (6), oktober 20 (6), november 1 (1) och december 1 (1). Ett diagram över uppträdandet 1980–2018 finns i *Fåglar i Bohuslän* nr 2/2019 (Fågelåret 2018).

Lunnefågel *Fratercula arctica*
Totalt rapporterades 91 ex (varav 4 döda), vilket är klart över genomsnittet för

2000-talet (medianen är 53 ex per år). Antalet exemplar fördelade sig på januari 17 (varav 1 död), februari 15 (2 döda), mars 4, april 2, maj 2, juli 2, oktober 41, november 4 (varav 1 död) och december 4. Ett diagram över artens förekomst i Bohuslän 1967–2022 finns i *Fåglar i Bohuslän* 2023 (Fågelåret 2022).

Tobisgrissla *Cepphus grylle*
Från Bohuslän har trolig eller säkerställd häckning rapporterats från en lokal med ett par, vilket naturligtvis är en helt meningslös uppgift att redovisa (vilket dock inte innebär att det är meningslöst att rapportera från tänkbara häckningslokaler). Möjlig häckning eller högre kriterium har rapporterats från 12 lokaler med tillsammans omkring 380 individer (ofta redovisat som 190 par). I den siffran bidrog Väderöbod i Tanum med 200 ex. Populationsstorleken i Västra Götalands län har nyligen (2021) skattats till omkring 700 par, varav 450 par i Bohuslän. Länsstyrelsens kustfågelinventeringar visar att populationen i Bohuslän troligen varit stabil under lång tid.

Alkekung *Alle alle*
Årssumman stannade på 140 ex (varav 1 död), vilket är den tredje lägsta siffran under 2000-talet; medianvärdet för den perioden är 522 ex per år. Ovanligt många sågs de två första månaderna på året, fördelningen blev: januari 39 ex, februari 10, mars 2 (varav 1 död), oktober 13, november 70 och december 6. Höstens första alkekung noterades 15 oktober (median senaste 20 åren: 16 oktober). Högsta dagssiffran: 34 ex mot S vid Kråkudden, Hönö, Öckerö kommun 23 november (Lars Eric Rahm, Göran Gustavsson m fl).

Spetsbergsgrissla *Uria lomvia* Rr
Under senhösten 2022 förekom arten i rekordantal längs svenska västkusten; sammanlagt gjordes tolv fynd under den perioden, varav två i Bohuslän. När det gäller 2023 sågs 1 ex sträcka mot S vid Kråkudden, Hönö, Öckerö kommun 12 oktober (Mikael Molin, Frank Johansson), vilket också var det första fyndet för kommunen. Därmed har 15 fynd av 16 ex gjorts i landskapet.

Småtärna *Sternula albifrons* Rr
Tre fynd av ensamma småtärnor: 1 rastande ex vid Hyppeln, Öckerö kommun 10 maj (Ingemar Åhlund), 1 ex mot S vid Kråkudden, Hönö 12 maj (Mats Raneström) och 1 ex i Torslandaviken, Hisingen 28 juni (Ola Wennberg). Totalt har därmed 63 fynd (82 ex) gjorts i landskapet, och bland dessa finns en häckning i Sotenäs kommun 2008.

Skräntärna *Hydroprogne caspia*
Tio fynd med tillsammans 11 ex, samtliga i södra halvan av landskapet. Noterbart är att skräntärnan vid Lilla Mörtevattnet 29 juli sträckte tillsammans med ett tjugotal grå- och silltrutar. Fynddetaljer nedan.

1 ex Härholmskilen, Kalvöfjorden, O-t 1 maj (Stefan Oscarsson). 1 ex mot N Ramsön, Jörlanda, S-nd 13 maj (Håkan Aronsson). 1 ex Torslandaviken, H-n 29 maj (Ola Wennberg m fl). 1 ex

samma lokal 12 och 15 juni (Ola Wennberg, Magnus Persson m fl). 2 ex mot N Rörö, Öckerö kommun 16 juni (Ingemar Åhlund). 1 ex Gulskären, Saltö fjord, L-l 17 juni (Peter Nilsson). 1 ex Torslandaviken 27 juli (Christer Fält m fl). 1 ex Norums holme, Jörlanda, S-nd 28 juli (Lasse Svensson). 1 ex mot SV Lilla Mörtevattnet, Svenshögen, S-nd 29 juli (Lasse Svensson).

Svarttärna *Chlidonias niger*
Sex fynd omfattande 10 ex blev det detta år, samtliga i södra halvan av landskapet. Fynddetaljer nedan. Arten har varit årlig under 2000-talet i varierande antal; högsta årssumman är från 2011 med 10 fynd av 23 ex.

1 ex mot NO Öxnäs, Säve, H-n 7 maj (Stefan Svanberg). 4 ex mot SO Rörö, Öckerö kommun 14 maj (Peter Yxell, Kristoffer Lager m fl). 1 ex Torslandaviken, H-n 15 juni (Magnus Persson). 2 ex mot S Kråkudden, Hönö 9 aug (Mikael Molin). 1 ex Norums holme, Jörlanda, S-nd 12 aug (Stefan Malm). 1 1K mot S Kråkudden 20 sep (Mikael Molin).

Silvertärna *Sterna paradisaea*
Årets första silvertärna sågs redan 12 april, då 1 ex passerade Hyppeln i Öckerö kommun (Ingemar Åhlund), vilket är tangerat fenologirekord. Arten sågs därefter mellan 22 april och 15 oktober, följt av det senaste höstfyndet hittills: 1 adult födosökte väster om Lysekil 8 november (Viktoria Österström). Högsta sträcksiffran var 346 ex mot S vid Kråkudden, Hönö 7 maj (Mikael Molin m fl); se också följande art.

Fisktärna *Sterna hirundo*
Sågs detta år mellan 14 april och 18 oktober. Klart högsta sträcksiffran för fisk-/silvertärna var 1226 ex vid Kråkudden, Hönö 11 maj (Roger Eskilsson, Göran Gustavsson).

Kentsk tärna *Thalasseus sandvicensis*
Arten rapporterades regelbundet mellan 1 april och 7 september, därefter följde tre fynd av ensamma individer 20 september, 2 oktober och 23 november. Det sistnämnda fyndet är såvitt känt det senaste hittills. Några rapporter om häckning har inte inkommit 2023, men som vanligt noterades något enstaka par under häckningstid kring Hönö-Öckerö. I juli–augusti sågs 20-27 ex i Öckerö kommun, däribland en del 1K-fåglar som traditionen bjuder. Utanför Öckerö kommun gjordes 16 fynd fördelade på alla kustkommuner utom Uddevalla.

Tretåig mås *Rissa tridactyla*
Bara två dagar med dagssummor på 500 ex eller fler, båda vid Kråkudden, Hönö: 532 ex mot S 21 december (Mikael Molin, Gabriel Säll) och 647 ex mot S 25 december (Mikael Molin m fl).

Tärnmås *Xema sabini* Rr
En ung tärnmås som sträckte söderut förbi Rörö i Öckerö kommun 14 oktober blev årets enda fynd. Observatörer var John Andersson och Karin Magnander. Arten har setts alla år utom tre under 2000-talet, med en median på 3 ex per år.

Kaspisk trut vid Fiskehamnen på Öckerö 19 september 2023. Foto: John Andersson

Dvärgmås *Hydrocoloeus minutus*
Totalt noterades 162 ex under 40 obsdagar, vilket är något under genomsnittet för 2000-talet (medianen är 204 ex per år). De fördelade sig på januari 44 ex (7 obsdagar), mars 1, april 1, maj 14 (7), juni 1, juli 3 (3), augusti 3 (2), september 50 (5), oktober 16 (5), november 23 (5) och december 6 (3). Udda fynd: 1 adult sträckte mot S över Ålevatten, Svartedalen i Stenungsunds kommun 15 januari (Per Undeland, Anita Lindström).

Svarthuvad mås *Ichthyaetus melanocephalus* Rr
Ett fynd under året: 1 1K vid Torslandaviken, Hisingen 3–12 oktober (Christer Fält m fl). Arten har nu setts årligen sedan 2011. Totalt har 32 fynd av lika många individer noterats i landskapet sedan förstafyndet 1992.

Kaspisk trut *Larus cachinnans* Rr
Rrk Göteborg bedömer att det uppträdde 7-9 ex i Öckerö kommun under året (alla 1K, 2K eller 3K); observationer saknades mellan 6 april och 18 september. Därutöver noterades 1 1K mot S förbi Tåudden, Marstrandsön, Kungälv 14 oktober (Björn Dellming), vilket också var det första godkända fyndet av arten utanför Göteborgs rapportområde. Därmed har närmare 25 ex registrerats i Bohuslän.

Medelhavstrut *Larus michahellis* Rr
Bohusläns första medelhavstrut sågs och fotograferades 2023, då 1 3K-fågel rastade på Hållö i Sotenäs kommun 15 maj (Manfred Dornhäuser). Se sidan 5!

Vitvingad trut *Larus glaucoides* Rr
Ett fynd noterades detta år: 1 2K mot S vid Kråkudden, Hönö 21 december (Mikael Molin, Gabriel Säll). Därmed har 44 ex påträffats i landskapet. Arten har noterats under tio av åren under 2000-talet och är således inte årlig i landskapet.

Svartnäbbad islom *Gavia immer* Rr
Totalt rapporterades 24 ex, vilket är något över medianvärdet för 2000-talet, som är 18 ex. De fördelade sig på januari 2 ex, februari 3, april 2, maj 5, oktober 3, november 4 och december 5. Ett diagram över artens förekomst i landskapet 1975–2020 finns i Fågelåret 2020 (*Fåglar i Bohuslän* 2021).

Vitnäbbad islom *Gavia adamsii* Rr
En tvåsiffrig årssumma för arten detta år: 13 ex som fördelade sig på februari 1, april 1, maj 8, oktober 1, november 1 och december 1. Årssumman är den näst högsta som noterats i landskapet, högst är 14 ex från 2015. Sju utav åren har 10 ex eller fler noterats, alla från 2000-talet. Medianen för 2000-talet är 5 ex. Ett diagram över artens förekomst i Bohuslän 1975–2020 finns i Fågelåret 2020 (*Fåglar i Bohuslän* 2021).

Storlom *Gavia arctica*
Två höga sträcksiffror förtjänar att omnämnas, båda från Vallerö, Orust: 55 ex mot S 11 maj (Stefan Oscarsson) och 50 sträckande ex 19 maj (Stefan Oscarsson, Lotta Berg m fl).

Medelhavstrut med trutsällskap på Hållö, Sotenäs 15 maj 2023. Foto: Manfred Dornhäuser

Vitnäbbad islom vid Söskär, Orust 12 december 2023. Foto: Peter Grahn

Smålom *Gavia stellata*
Klart högsta sträcksiffran var 714 ex mot S vid Kråkudden, Hönö, Öckerö kommun 13 maj (Jonas Bergman Laurila m fl).

Klykstjärtad stormsvala *Hydrobates leucorhous*
Endast tre fynd under året, alla från 14 oktober: 1 ex mot S vid Kråkudden, Hönö, Öckerö kommun 07:33 (Mårten Wikström, Mikael Molin m fl), 1 ex mot S vid Rörö, Öckerö kommun 11:15 (John Andersson, Karin Magnander) och 1 rastande ex vid Klädesholmen, Tjörn 14 oktober (Torbjörn Janson, Lars Viktorsson, Samuel Almestål). Mellanårsvariationerna är ofta stora. De tre högsta årssummorna har rapporterats 1985 (omkring 140 ex), 1997 (132 ex) samt 1986 och 2004 (41 ex). Ett diagram över artens uppträdande i Bohuslän 1973–2022 återfinns i *Fåglar i Bohuslän* 2023 (Fågelåret 2022).

Stormfågel *Fulmarus glacialis*
Totalt rapporterades inte mindre än omkring 2680 ex fördelade på 54 obsdagar, men då utgörs 2060 ex av fåglar som påträffades långt ut till havs. Utan dessa hade årssumman blivit mer normal för senare år: 620 ex på 44 obsdagar. Medianvärdet för 2000-talet är 1655 ex per år på 44 obsdagar. Månadsfördelningen 2023 blev januari 8 ex (2 obsdagar), februari 8 (4), mars 1 (1), april 1 (1), maj 3 (2), juni 122, varav 120 till havs (4), juli 75 (9), augusti 2020, varav 1940 till havs (3), september 65 (5), oktober 360 (11), november 3 (2) och december 14 (3). Två döda stormfåglar rapporterades under året. Ett diagram över uppträdandet 1990–2021 finns i *Fåglar i Bohuslän* 2022 (Fågelåret 2021).

Gulnäbbad lira/scopolilira *Calonectris borealis/diomedea* Rr
Fyra godkända fynd av detta närmast obestämbara artpar gjordes under 2023, men sannolikt rör det sig förstås om gulnäbbad lira: 1 ex mot S Kråkudden, Hönö, Öckerö kommun 28 maj (Mikael Molin, Jonas Bergman Laurila), 1 ex mot S Kråkudden, Hönö 22 juni (Mikael Molin), 1 ex mot S Vedholmen, Orust 3 juli (Lotta Berg, Stefan Oscarsson, Hans Hult) och 1 ex mot S Kråkudden, Hönö 24 september (Mikael Molin, John Thulin). Artparet lyckades undgå publicering i det bohuslänska Fågelåret 2022. Då gjordes två fynd, båda på Kråkudden, Hönö: 1 ex mot S 13 september och 14 september (David Armini, Mikael Molin resp Mikael Molin). Därmed har 57 ex registrerats i landskapet sedan första fyndet 1971.

Grålira *Ardenna grisea*
Totalt rapporterades minst 30 ex fördelade på 14 obsdagar med följande månadsfördelning: januari 1 ex, februari 1, september 5 (3 obsdagar), oktober 15 (6 obsdagar) och december 8 (3 obsdagar). Årssumman är normal för 2000-talet, som har ett medianvärde på 33 ex per år. Ett diagram som visar uppträdandet 1973–2022 återfinns i *Fåglar i Bohuslän* 2023 (Fågelåret 2022).

Mindre lira *Puffinus puffinus*
Totalt noterades omkring 135 ex fördelade på 17 obsdagar, vilket är den högsta årssumman i Bohuslän genom tiderna. Det tidigare rekordet är från 2108 och var på 102 ex. Medianvärdet för 2000-talet är 24 ex per år. Högsta dagssiffran på en lokal noterades vid Kråkudden, Hönö, Öckerö kommun 3 juli då 86 ex inräknades (Kalle Brinell, David Armini, Musse Björklund m fl). Detta år fördelade sig de mindre lirorna på maj 1 ex (1 obsdag), juni 10 (1), juli 118 (9), augusti 2 (2), oktober 3 (3) och november 1 (1). Ett diagram över uppträdandet 1973–2022 finns i *Fåglar i Bohuslän* 2023 (Fågelåret 2022).

Svart stork *Ciconia nigra*
En individ kom insträckande från havet vid Flatholmen nordväst om Klädesholmen, Tjörns kommun 8 maj (David Armini). Senast arten visade sig i Bohuslän var 27 maj 2020. Komplettering, äldre fynd: 2 förbiflygande ex vid Valö, Fjällbacka i Tanums kommun 11 juni 1992 (Bo Brinkhoff, Ola Wennberg). Därmed har 31 fynd av tillsammans 36 ex gjorts i landskapet, enligt Rune Hixéns minutiösa efterforskningar.

Vit stork *Ciconia ciconia*
Tre fynd under året: 1 ex rastade vid Nedre Håltet, Kungälv 7 april (Emma Sachse), 1 ex sträckte mot SV förbi Södra Fjället, Bredfjället, Uddevalla 10 april (Lasse Svensson) och 1 ex flög förbi över Foss, Munkedal 22 april (Rasim Tairov). Detta var femtonde året i rad som arten rapporterades från landskapet.

Havssula *Morus bassanus*
Totalt rapporterades omkring 12 700 ex i Bohuslän 2023, fördelade på inte mindre än 188 obsdagar. Uppenbara dubbelrapporteringar är frånräknade, men

delvis samma fåglar kan förstås ha räknats på olika lokaler längs kusten samma dag eller samma fåglar återkommit olika dagar eller varit stationära en tid. Månadsfördelningen blev januari 150 ex (11 obsdagar), februari 50 (10), mars 128 (11), april 535 (20), maj 506 (22), juni 24 (4), juli 783 (17), augusti 798 (25), september 2607 (22), oktober 6727 (26), november 264 (10) och december 128 (10). Årssumman 2023 ligger nära medianen för 2000-talet (10 100 ex), men långt från rekordåret 2014 (34 000 ex) och de två föregående åren (31 000 ex 2022 och 26 500 ex 2021). Årsmedianen för de senaste tre årtiondena är 2200 ex (1991–2000), 7500 ex (2001–2010) och 16 600 ex (2011–2020).

Storskarv *Phalacrocorax carbo*
För fjärde året i rad inventerades samtliga kolonier genom flygfotografering (Karl Lundström m fl): Räkningarna gav omkring 5700 bon fördelade på 19 öar i Bohuslän, jämfört med 5400 bon 2020, 4500 bon 2021 och 5400 bon 2022.

Toppskarv *Gulosus aristotelis*
Tid och väder medgav inte någon riktig kontroll av häckningsöarna detta år, men en ny trolig häckningslokal rapporterades: 1 ex kom utflygande från den inre delen av ön Stora Rossen i Kungälvs kommun 3 juni (Ingemar Åhlund). I Kosterhavet inräknades 4645 ex i början av oktober (Matti Åhlund), vilket är den näst högsta siffran som noterats. Som jämförelse registrerades samtidigt 432 storskarvar.

Skedstork *Platalea leucorodia* Rr
Tre fynd gjordes under 2023: 3 ex sträckte mot S vid Flatholmen, Tjörn 12 april (David Armini, Olle Edlund), 1 ex rastade vid Tofta kile, Kungälv 21–28 juni (Peter Hvass, Maria Aronsson, Mats Raneström m fl) och 2 3K+ visade sig vid Kuballe kile och Breviks kile på Tjörn 1–3 juli och vid Tofta kile, Kungälv 4 juli (Per Undeland m fl). Därmed har 16 fynd av totalt 23 ex registrerats i Bohuslän. Tidigare fynd är från 2004 (1 ex), 2006 (1), 2010 (1), 2011 (1), 2016 (1), 2018 (2), 2019 (1), 2021 (6) och 2022 (2).

Rördrom *Botaurus stellaris*
Aldrig tidigare (i modern tid i alla fall) har så många tutande rördrommar rapporterats i landskapet: Totalt hördes 7-8 ex fördelade på fem lokaler, därav 5-6 permanenta revir fördelade på tre lokaler: Strömsvattnet, Strömstad 2 ex 4 april–25 maj; Ejgdetjärnet, Tanum 1 ex 18 april; Grindsbyvattnet, Orust 1 ex 14–18 april; Kollungeröd vatten, Orust 2-3 ex 18 februari–22 april och Torslandaviken, Hisingen 1 ex 4 april. Därutöver rapporterades arten med 2 ex från Torslandaviken, Hisingen 27 januari–5 februari, samt 1 ex från Färingen, Strömstad 2 juni och Strömsån, Strömstad 11–12 december.

Silkeshäger *Egretta garzetta* Rr
Tre fynd av ensamma individer kan kanske vara en rimlig sammanfattning av artens uppträdande i Bohuslän under 2023. Därmed har 31 fynd av tillsammans

Skedstork vid Tofta kile, Kungälv 21 juni 2023. Foto: Björn Dellming

32 ex gjorts i landskapet. Ett diagram över förekomsten sedan förstafyndet 1973 till och med 2021 finns i *Fåglar i Bohuslän* 2022 (Fågelåret 2021). Fynd 1: Hålkedalskilen, Strömstad 16 maj (Jörgen Olsson m fl), Bottnefjorden, Sotenäs 22 maj (Hans-Olof Johansson m fl) och Tofta kile, Kungälv 25 maj (Per Norberg, Daniel Arvidsson, Peter Hvass). Fynd 2: Olsby kile, Tjörn 5–7 juli (Stefan Mattsson m fl) och Breviks kile, Tjörn 11–18 juli (Jan Olof Andersson m fl). Fynd 3: Flera lokaler vid Kalvöfjorden, Orust 24 juli–2 augusti (Stefan Oscarsson m fl) och ett mellanspel vid Jordhammarsviken, Stenungsund 28 juli (Torbjörn Arvidsson, Stefan Malm, Thomas Liebig m fl).

Ägretthäger *Ardea alba*

Hur många fynd och exemplar det rör sig om är som vanligt nästan hopplöst att uppskatta, men årssumman är definitivt den högsta hittills. Jämfört med 2022 var antalet rapporter tre gånger så många och jämfört med 2021 nästan dubbelt så många. Årssumman skulle i så fall kunna hamna på omkring 150 ex. Högsta dagssumma och antal lokaler fördelade sig på följande sätt över året: mars 1 ex (1 lokal), april 4 (8), maj 3 (2), juni 1 (1), juli 2 (2), augusti 9 (23), september 11 (58), oktober 20 (36), november 5 (28) och december 1 (3). Genom åren har flest rapporter inkommit i första veckan av september. Tre rapporter omfattade 10 ex eller fler (förmodligen samma individer): 13 ex Tjuvkile, Kungälv

Brun glada vid Brattön, Kungälv 31 juli 2023. Foto: Thomas Johansson

29 oktober (Peter Hvass) och 12 ex Ödsmåls, kile, Kungälv (Gunilla Andersson, Thomas Andersson) senare samma dag, samt 11 ex Sundsby kile, Tjörn 30 oktober (Thomas Liebig). Därmed överträffades fjolårets rekord på 10 ex från Galtö lera, Tanum.

Fiskgjuse *Pandion haliaetus*
Detta år har arten rapporterats regelbundet mellan 27 mars och 5 oktober. De första gjusarna anländer i regel de sista dagarna i mars; medianen för 2005–2023 är 28 mars och extremvärdena 18 mars (2018) respektive 3 april (2013).

Bivråk *Pernis apivorus*
Årets första obs gjordes 8 maj, den sista 28 september. Däremellan rapporterades arten regelbundet. Högsta sträcksiffra under våren blev 26 ex mot NO vid Flatholmen, Tjörn 21 maj (David Armini). Lasse Svensson bevakade höststräcket från sin bergknalle vid Lilla Mörtevattnet nära Svenshögen i Stenungsunds kommun. Totalt rapporterade han 293 ex mot S under 21 dagar mellan 22 augusti och 28 september; högsta dagssiffran var 83 ex 1 september.

Kungsörn *Aquila chrysaetos*
Totalt rapporterades minst omkring 50 kungsörnar under året, fördelade på januari 6 ex, februari 4, mars 5, april 7, maj 1, september 4, oktober 8, november 9 och december 7. En ung kungsörn uppehöll sig på norra Hisingen och södra Kungälv mellan 10 november 2022 och 10 april 2023.
Årssummorna under perioden 2000–2023 har varierat mellan 16 ex (2000) och 55 ex (2012); medianen är 23 ex.

Blå kärrhök *Circus cyaneus*
Arten rapporterades under årets samtliga månader med tydliga toppar under sträcket i mitten av april och månadsskiftet september–oktober. Som vanligt gjordes vinterobsarna i de sydligaste delarna av landskapet. Sommarfynd: 1 hane Säve, Hisingen 3 juni (Bengt Jalsborn). 1 2K hane Öxnäs, Hisingen 26 juni (Ingemar BE Larsson). 1 ad hane Ödsmåls kile, Kungälv 25 juli (Björn Dellming). 1 ad hane Håv, Tegneby, Orust 25 juli (Lasse Svensson). Högsta dagssummorna: 5 ex mot S Lilla Mörtevattnet, Stenungsund 1 oktober (Lasse Svensson). 6 ex mot SV Utsiktstornet, Bredfjället, Uddevalla 5 oktober (Thomas Liebig, Jan Uddén).

Stäpphök *Circus macrourus*
Stäpphöken uppträdde i rekordantal i landskapet 2023 (och det kan inte förklaras med att raritetsrapport inte längre krävs). Totalt rapporterades 23 ex som fördelade sig på 7 ex 8–21 april, 1 ex 29 augusti, 13 ex i september, samt vardera 1 ex 2 och 9 oktober. Tidigare högsta årssumma noterades 2019 med 12 ex. Arten har setts årligen sedan 2011 med ett medianvärde av 8 ex per år. Ett diagram över uppträdandet 1990–2021 finns i *Fåglar i Bohuslän* 2022 (Fågelåret 2021).

Röd glada *Milvus milvus*
Traditionsenligt har inga häckningar rapporterats till *Artportalen*, trots att några (få) häckningar är kända detta år. Fyndbilden under häckningstid tyder på att det kan ha funnits upp mot 15 revir i Bohuslän 2023, där alla utom ett eller två återfanns i den södra halvan av landskapet. I likhet med de senaste åren noterades arten under årets alla månader och i samtliga kommuner. Från maj–juli saknas dock rapporter från Sotenäs och Lysekil.

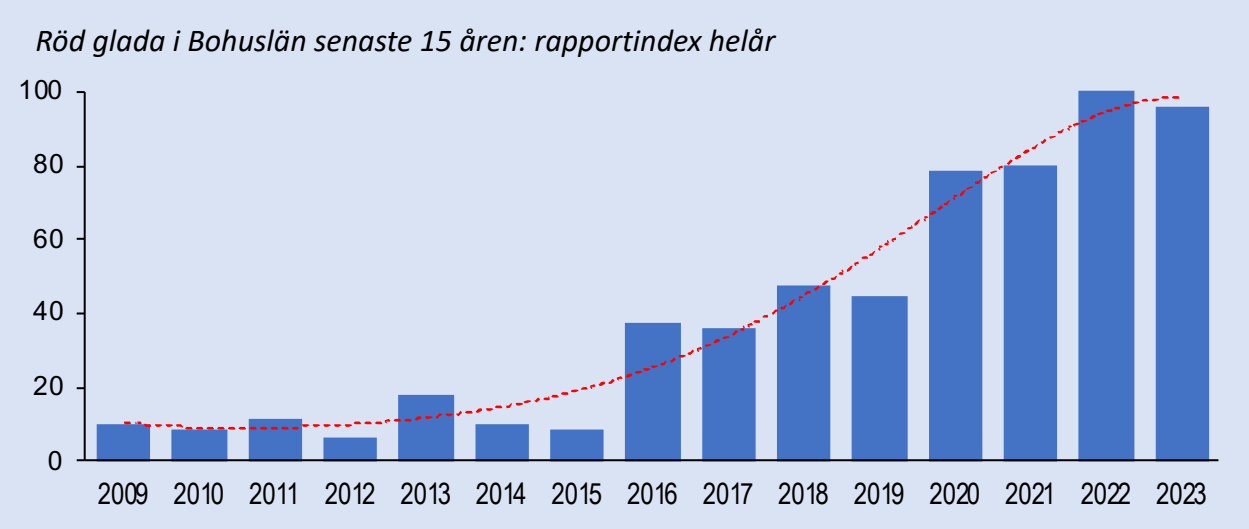

Brun glada *Milvus migrans* Rr
Sju fynd av ensamma individer gjordes under året; de fördelade sig på april 2 ex, maj 1, juni 1, juli 1 och september 2. Arten har nu setts elva år i rad i Bohuslän, årets siffra är den näst högsta, bara 2021 med 10 ex är högre. Därmed har 71 fynd av 74 ex registrerats i landskapet sedan förstafyndet 1970.

1 ex mot NO Vallerö, O-t 4 apr (Stefan Oscarsson, Hans Hult, Torbjörn Arvidsson). 1 ex Kollungeröd vatten, O-t 12 apr (Thomas Liebig m fl). 1 ex mot N Mollön, U-a 6 maj (Per Wohlin m fl). 1 ex Västra Kollungeröd, O-t 6 juni (Erold Coleman). 1 ex Brattön, K-v 31 juli (Thomas Johansson). 1 ex Tåsteröds stora vatten, S-s 12 sep (Thomas Ring, Jan Artursson). 1 1K Harestadsslätten, K-v och Öxnäs, H-n 14–17 sep (Magnus Lundström m fl resp Mikael Molin, Leif Bergendal).

Havsörn *Haliaeetus albicilla*
Arten har nu etablerat sig på allvar som häckfågel i Bohuslän sedan den första häckningen konstaterades 2019 (som sista landskap i landet!). Uppskattningsvis fanns det 5–8 revir i Bohuslän 2023, men bon är kända endast i fyra av reviren. Utvecklingen har gått snabbt, vilket framgår av nedanstående diagram.

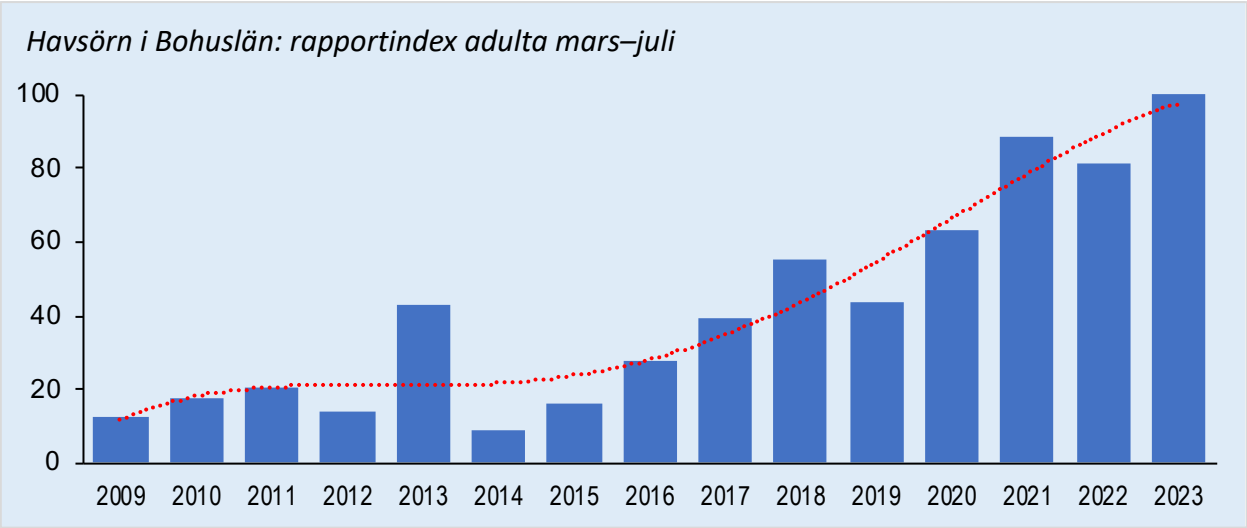

Fjällvråk *Buteo lagopus*
Sista vårfyndet gjordes 8 maj, medan första för hösten sågs 1 oktober. Däremellan påträffades 1 ex vid Ängsholmsviken, Kalvöfjorden, Orust 19 augusti (Stefan Oscarsson) och 1 ex vid Älje-Porsen, Uddevalla 24 augusti (Jörgen Olsson, Jan Johansson). Några tvåsiffriga sträcknoteringar har inte rapporterats detta år.

Ormvråk *Buteo buteo*
Den högsta dagssiffran denna höst var fantastiska 971 ex mot SV vid Bredfjället, Uddevalla 26 september (Thomas Liebig, Christer Lind, Jörgen Olsson, Magnus Jonsson). Den största skruven som sågs den dagen innehöll 132 individer! Det tidigare rekordet låg på 628 sydsträckande ex (Bredfjället, Uddevalla 2 oktober 2016).

Tornfalk *Falco tinnunculus*
Vid Hyppeln i Öckerö kommun sträckte 48 ex mot S 18 augusti och 36 ex mot S 19 augusti (Ingemar Åhlund), vilket enligt *Artportalen* är de två högsta dagssiffrorna i landskapet efter 57 ex mot SO 30 augusti 2021 vid samma lokal.

Aftonfalk *Falco vespertinus* Rr
Precis som under 2022 gjordes tre fynd detta år: 1 adult hane mot NO vid Flatholmen, Tjörn 8 maj (David Armini), 1 hane mot S vid Mollön, Uddevalla 23 juli (Per Wohlin) och 1 hane mot S vid Utsiktstornet, Bredfjället, Uddevalla 1 oktober (Stefan Malm). Med årets fynd har därmed 73 fynd av lika många ex noterats i Bohuslän. Ett diagram över uppträdandet i landskapet 1973–2019 finns i *Fåglar i Bohuslän* 2020 (Fågelåret 2019).

Stenfalk *Falco columbarius*
En hona sågs vid Klädesholmen, Tjörn 25 januari (Christer Lind), varefter arten noterades mellan 25 mars och 30 oktober, följt av 1 1K på Hyppeln, Öckerö kommun 18 november (Ingemar Åhlund, Roger Eskilsson m fl). Högsta dagssiffran var 5 ex mot S vid Bredfjället, Uddevalla 5 oktober (Thomas Liebig, Jan Uddén).

Lärkfalk *Falco subbuteo*
Några rapporter med häckningsindicier har inte inkommit detta år. Från perioden 2014–2023 är arten rapporterad med möjlig, trolig eller säkerställd häckning från omkring 15 lokaler. Arten sågs 2023 under perioden 22 april–1 oktober. Två noteringar gällande 5 ex finns från september: 5 ex i anslutning till Lilla Hällungen, Svenshögen, Stenungsund 12 september (Lasse Svensson) och 5 ex mot S vid Älje-Porsen, Uddevalla 13 september (Jörgen Olsson).

Jaktfalk *Falco rusticolus* Rr
Tre fynd detta år: 1 1K stationär vid Lindön, Havstenssunds skärgård, Tanum 1 oktober (Martin Kvarnbäck), 1 1K förbiflygande vid Rörö, Öckerö kommun 31 oktober (John Andersson) samt 1 ex förbiflygande vid Älgön (Thomas Johansson) och 1 1K rastande på Rökan, Instö ränna, båda Kungälv 30 december (Peter Hvass, Daniel Arvidsson). Om ovanstående antas utgöra tre olika individer har nu sammanlagt minst 82 fynd (ex) gjorts av jaktfalk i Bohuslän, nästan alla ute i kustbandet. Bortsett från 2017 har arten setts årligen under de senaste 15 åren.

Pilgrimsfalk *Falco peregrinus*
Resultatet för södra Sverige var nästan exakt detsamma 2023 som under 2022, och för Bohusläns del blev det en viss återhämtning till 23 par (19 par 2022). Av dessa var det 22 par som det gick att konstatera häckning hos (endast 13 under 2022). Sju av paren misslyckades, och de 15 lyckade häckningarna fick fram 39 ungar (25 ungar 2022). Av de två paren där det inte konstaterades häckning så genomförde åtminstone det ena sannolikt en sådan, men någon uppföljning gick inte att genomföra. Medelkull på 2,6 ungar (2,3 ungar 2022) för de lyckade häckningarna, men bara 1,6 ungar per par eller 1,8 ungar per häckning (uppgifter från Tommy Järås).

Hökuggla *Surnia ulula*
Två fynd gjordes: 1 ex vid Amdal, Jorefjorden, Tanum 22–28 januari (Göran Strömberg, Peter Törnqvist m fl) och 1 ex vid Ålslån, Herrestadsfjället, Uddevalla 15 oktober (Ulla Håkansson). En hökuggla sågs vid Jorefjorden även 14 december 2022, varför årets januarifynd kan handla om samma individ.

Sparvuggla *Glaucidium passerinum*
Hela 40 sparvugglor rapporterades under föråret, varav 19 spelande, medan 6 ex påträffades under efteråret; en av dessa spelade.

Jorduggla *Asio flammeus*
Sammanlagt rapporterades 46 ex under året, fördelade på januari 1, mars 3, april 12, maj 10, september 2, oktober 10, november 7 och december 1. Vid Tjälleviks mosse på Hönö sågs 4 ex samtidigt 22 oktober (Daniel Laveson). Flera av jordugglorna som noterades under april–maj gällde individer som sträckte in från havet. Årets summa (46 ex) är den näst högsta som noterats under åren 2000–2023; högst är 54 ex under 2012, lägst 10 ex under 2008. Medianen är 22 ex.

Hornuggla *Asio otus*
Arton fynd med tecken på häckning rapporterades under året (9 av spelande ex, 8 med ungar hörda eller sedda, 1 permanent revir). Kommunfördelning: Strömstad 5, Tanum 1, Munkedal 1, Lysekil 2, Uddevalla 2, Orust 1, Stenungsund 1, Kungälv 3, Öckerö 1 och Hisingen 1. Därutöver 12 andra fynd. Korrigering: Motsvarande siffror för 2022 var 14 fynd med tecken på häckning (8 spelande, 5 med ungar, 1 revir).

Berguv *Bubo bubo*
Rapporterad med häckningskriterier från omkring 30 lokaler (Hisingen och Öckerö ej medräknade). Vid inventeringen 2019–2020 kontrollerades 73 kända uvlokaler åtminstone ett av åren, och par eller ensam individ förekom vid 65 av lokalerna minst ett av åren. Mer om inventeringen återfinns på *https://bohof.com/inventering/berguvsinventering/*

Lappuggla *Strix nebulosa* Rr
Två eller möjligen tre fynd av ensamma lappugglor rapporterades detta år: 1 ex vid Ammenäs, Uddevalla 30 oktober (Tobias Källqvist) och förmodligen samma fågel vid Bratteröd, Uddevalla 6–12 november (Camilla Johansson m fl), samt 1 ex i trakterna av Höviksnäs, Tjörn 9–14 november (Mats-Ola Larsson m fl). Arten har nu setts årligen i Bohuslän sedan 2016. Högsta årssummorna är från 2019 med omkring 20 ex och 2020 med 7 ex.

Härfågel *Upupa epops*
Ett vår- och ett höstfynd, precis som under 2022: 1 ex vid Torslandaviken, Hisingen 25–26 april (Ulf Sjögren m fl) och 1 ex vid Dösebacka, Romelanda, Kungälv 24 september (gnm Peter Strandvik/Mikael Janson). Arten har rapporterats årligen under 2000-talet med medianvärdet 3 ex per år. Diagram

Hornuggla vid Färlevfjorden, Munkedal 21 mars 2023.
Foto: Lennart Hermansson (tringafoto.se)

med härfågelns uppträdande i Bohuslän 1973–2022 och över året finns i *Fåglar i Bohuslän* 2023 (Fågelåret 2022).

Biätare *Merops apiaster*
Fyra fynd av tillsammans 7 ex blev resultatet 2023: 2 ex vid Skårpedal, Lycke, Kungälv 2 maj (Peter Hvass m fl) och senare samma kväll 1 ex förbiflygande vid Gullbringa golfbana, Hålta, Kungälv strax öster om Skårpedal (Jens Wikström); 1 ex förbiflygande vid Ramsön, Stenungsund 13 maj (Håkan Aronsson, Fredrik Aronsson), 1 ex förbiflygande vid Sandvik, Hisingen 21 maj (Christer Fält, Charlotta Gavelin) och 3 ex mot V vid Käringön, Orust 9 juli (Lennart Fahlgren). Därmed har 33 fynd av 56 ex gjorts i Bohuslän sedan det första fyndet 1979 (Rune Hixén har gått igenom samtliga fynd och gett oss de slutgiltiga siffrorna). Kommunfördelning: Strömstad 6 fynd, Tanum 5, Lysekil 1, Uddevalla 7, Stenungsund 2, Orust 3, Tjörn 2, Kungälv 3 och Hisingen 4.

Kungsfiskare *Alcedo atthis*
Få rapporter från häckningstid: två konstaterade häckningar, en trolig och en möjlig. Detta bör tyda på en kraftig underrapportering. Totala antalet rapporter under året var emellertid på samma nivå som de tre föregående åren. Årssumman 2020 med rapporter från 12-16 lokaler under häckningstid är den i särklass högsta

Biätare vid Skårpedal, Kungälv 2 maj 2023. Foto: Joel Björberg

Härfågel vid Torslanda, Hisingen 26 april 2023. Foto: Lars-Olof Lannfelt

som noterats i landskapet. Ett diagram som visar rapportindex för 2008–2022 finns i *Fåglar i Bohuslän* 2023 (Fågelåret 2022).

Göktyta *Jynx torquilla*
Omkring 137 ropande tytor har rapporterats, vilket är den högsta siffran hittills. Näst högst är 130, vilket noterades både 2020 och 2021. Arten sågs/hördes mellan 22 april och 24 augusti; det sistnämnda datumet gällde ett fynd av en ropande fågel. Två häckningar har rapporterats: 1 par vid Livelycke, Svartedalen, Kungälv (Peter Strandvik) och 1 par på Sydlångö, Strömstad (Mats Grahn).

Tretåig hackspett *Picoides tridactylus*
Fyra fynd under året, varav ett under häckningstid i tänkbar häckningsmiljö (?): 1 ex vid Hedesdalen, Tanumshede 4 februari (Göran Strömberg), 1 ex trummande i Svartedalen, Stenungsund 28 april (Lars Arell), 1 hane i Östra reservatet, Bredfjället, Lilla Edet 31 oktober och 15 november (Lasse Svensson resp Jonas Jonsson) samt 1 ex på Hyppeln, Öckerö kommun 6 november (Ingemar Åhlund).

Mindre hackspett *Dryobates minor*
Säkerställd häckning rapporterades från tre lokaler och trolig häckning från ytterligare sex lokaler, vilket förstås är en kraftig underrapportering. Utöver häckningarna gjordes observationer under häckningstid (definierad som 25 mars–7 juli) vid cirka 130 lokaler, flest i Stenungsund (25), Uddevalla (23), Kungälv (20) och Hisingen (18). Årets summa är den näst högsta hittills; rekordet är 150 från 2020. Rapportindex hamnade på ungefär samma nivå som de senaste tio åren; ett diagram över rapportindex 2008–2022 återfinns i *Fåglar i Bohuslän* 2023 (Fågelåret 2022).

Sommargylling *Oriolus oriolus*
Åtta fynd av sjungande gyllingar mellan 15 maj och 14 juli detta år. En av dem noterades nära platsen för förra årets häckning på Lyr, Orust. Ett annat fynd, där kriterierna för permanent revir uppfylldes, gjordes vid Askesby på Hisingen – en lokal där arten hörts sjunga vid åtskilliga tillfällen genom åren. Medianvärdet för 2000-talet, liksom under de senaste tio åren, är 4 ex per år. Ett diagram över uppträdandet 1965–2018 finns i *Fåglar i Bohuslän* 2019 (Fågelåret 2018).

1 sj Vasseröd, Kollungeröd vatten, O-t 16 maj (Stefan Oscarsson). 1 2K hane sj Mällby, O-t 30 maj (Lars Wolf). 1 sj Askesby, Säve, H-n 1 juni (Tommy Johansson) och 1 ad hane sj samma lokal 14 juni (Lennart Larsson). 1 ad hane sj Ödby ö, Hunnebostrand, S-s 7 juni (Niklas Aronsson). 1 sj Kareby, K-v 7 juni (Filip Oher). 1 ad hane sj Anneröd, Hunnebostrand, S-s 7 juni (Niklas Aronsson). 1 sj Lyr-Bot, O-t 19 juni (Stefan Oscarsson). 1 sj Majvik, Torslanda, H-n 14 juli (*Niklas Aronsson, Gunilla Midbratt, Victor Bergh Alvergren).

Varfågel *Lanius excubitor*
Vårens sista varfågel sågs 22 april, medan första för hösten påträffades 21 september. Med andra ord normala datum för arten.

Ökenvarfågel *Lanius elegans* Rr
En 1K ökenvarfågel höll till på Valön, Svenneby, Tanum 1–10 oktober (Thomas Ring m fl). Detta var landskapets andra fynd av arten; det första gällde likaså en 1K-fågel, vilken fanns vid Haby på Ramsvikslandet i Sotenäs 31 oktober–1 november 1998. Årets fågel har rapporterats 163 gånger på *Artportalen*.

Törnskata *Lanius collurio*
Arten sågs detta år mellan 3 maj och 13 september. Mediandatum för årets första rapport för 2004–2023 är 7 maj, tidigaste datum 29 april 2015, senaste 19 maj 2011.

Råka *Corvus frugilegus*
Råkor sågs i landskapet mellan 6 januari och 24 maj, samt mellan 16 september och 3 december; däremellan finns två fynd av ensamma fåglar i Kungälv i augusti. De högsta sträcksiffrorna var under våren 27 ex mot NO 12 april och under hösten 44 ex mot S, båda vid Torslandaviken på Hisingen (Christer Fält).

Korp *Corvus corax*
Hela 300 korpar sågs flyga omkring vid Hoga, Tegneby, Orust 1 september (Mats-Ola Larsson), vilket är den klart högsta siffran hittills i landskapet. Näst högst är 177 ex vid Bua, Skredsvik, Uddevalla 15 februari 2010. Av de 10 fynd som omfattar minst 100 ex som finns på *Artportalen* så är 1 från 1982, 1 från 1998 och 8 från 2007–2023. Se också arttexten i *Fåglar i Bohuslän* 2021 (Fågelåret 2020).

Svartkråka *Corvus corone*
Tretton fynd av ensamma individer noterades i landskapet 2023. De fördelade sig på följande kommuner: Strömstad 2 ex, Sotenäs 1, Uddevalla 1, Orust 3, Stenungsund 3, Kungälv 1 och Öckerö 2.

Svartmes *Periparus ater*
Det var gott om svartmesar i rörelse från slutet av september till slutet av oktober. Flertalet rapporter är från kustbandet, särskilt de allra sydligaste delarna. De tre högsta noteringarna var 100 ex mot S vid Kråkudden, Hönö 15 oktober (Ola Dahlbom, Björn Dahlbom m fl), 65 ex mot S vid Nötholmen, Hönö 7 oktober (Jonas Bergman Laurila) och 47 ex mot S vid Lilla Mörtevattnet, Svenshögen, Stenungsund 28 september (Lasse Svensson). Flera obsar handlade om flockar på upp till 30 individer.

Skäggmes *Panurus biarmicus*
Enstaka par eller individer rapporterades under häckningstid (1 april–31 augusti) i lämplig miljö från 21 lokaler med totalt minst 35 par. Häckning konstaterades bara på en lokal: 1 par vid Sudda på Hönö (Bengt Karlsson). Vid Torslandaviken och Tofta kile observerades dock 1-2 ungfåglar i juni–juli. Innan 1 april rapporterades ≥10 ex från fem lokaler, flest från Torslandaviken med 30 ex i januari. Efter

31 augusti noterades ≥10 ex från 15 lokaler, flest vid Torslandaviken och Tjälleviks mosse, Hönö med vardera 30 ex i oktober, samt Komarksstranden, Kungälv med 26 ex i november.

Trädlärka *Lullula arborea*
Ett februarifynd finns (lockläte hördes vid Hälla, Tegneby, Orust 15 februari; Max Allan Niklasson), varefter arten rapporterats regelbundet mellan 18 mars och 25 november.

Sånglärka *Alauda arvensis*
Årets första sånglärka påträffades på Rörö i Öckerö kommun 3 januari (Ingemar Åhlund), varefter arten sågs från och med 7 februari och året ut. Decemberfynden fördelade sig på Hisingen (som mest 5 ex i Torslandaviken), Sotenäs (1 ex), Tjörn (2 ex) och Tanum (1 ex).

Berglärka *Eremophila alpestris*
Under föråret rapporterades 27 ex från fyra lokaler mellan 2 januari och 2 maj, och under efteråret noterades 42 ex på sju lokaler mellan 1 oktober och 30 december (för lokaler med upprepade observationer av rastande individer har högsta noteringen använts i summeringen). Betraktas fynden under förår och efterår som separata fynd blir årssumman 59 ex, vilket är den lägsta siffran sedan 2017. Ett diagram över artens förekomst i landskapet 2000–2022 återfinns för övrigt i *Fåglar i Bohuslän* 2023 (Fågelåret 2022).

Backsvala *Riparia riparia*
Den första backsvalan för året sågs sträcka mot NO över Härmanö, Orust 12 april (Lasse Svensson). Därefter rapporterades arten regelbundet mellan 22 april–12 september, följt av 1 ex vid Torslandaviken, Hisingen 19 september (Joakim Cederlund). Säkerställd häckning har rapporterats från sju lokaler och möjlig häckning från ytterligare en. Dessutom noterades arten utan häckningskriterier vid ytterligare fyra gamla häckningslokaler. Bara från en lokal angavs antal bohål: Vikans stenbrott, Hisingen, minst 100 häckningar (155 lämnade bohål; Johan Svedholm). Från övriga lokaler rapporterades 10-60 ex. Som vanligt saknas uppgifter från flera traditionella häckningslokaler.

Ladusvala *Hirundo rustica*
Sågs mellan 10 april och 18 oktober. Den klart högsta noteringen var 750 ex vid Öxnäs, Säve, Hisingen 11 september (Mikael Sundberg).

Hussvala *Delichon urbicum*
Arten sågs mellan 15 april och 24 september. Den största ansamlingen var 45 ex vid Morlanda dammar, Orust 25 maj (Stefan Oscarsson), och en god sträcksiffra finns från Mollön, Uddevalla, där 60 ex sträckte mot S 18 augusti (Jörgen Olsson).

Busksångare vid Stenkyrka, Tjörn 19 juni 2023. Foto: Magnus Levin

Grönsångare *Phylloscopus sibilatrix*
Den första sjungande grönsångaren hördes 23 april och den sista 13 juli, varefter arten noterades fem gånger på andra sätt fram till 17 augusti.

Taigasångare *Phylloscopus inornatus*
Sju fynd gjordes mellan 16 september och 22 oktober, samtliga i södra halvan av Bohuslän. En uppryckning från 2022 och 2021 då endast 2 ex noterades vardera året. Den högsta årssumman genom tiderna registrerades 2020 med 21 ex. Mediandatum är 1 oktober. Ett diagram över artens förekomst i landskapet 2000–2022 återfinns i *Fåglar i Bohuslän* 2023 (Fågelåret 2022).

Videsångare *Phylloscopus schwarzi* Rr
Första fyndet i Västsverige och därmed också i Bohuslän gjordes detta år: 1 ex uppehöll sig vid Tjälleviks mosse, Hönö, Öckerö kommun 23–24 oktober (Daniel Laveson, Mats Raneström m fl). Se fyndbeskrivningen på sidan 7.

Lövsångare *Phylloscopus trochilus*
En lövsångare ringmärktes 15 april, varefter sjungande fåglar hördes från och med 16 april. Sista observationen för året gjordes 15 oktober.

Gransångare *Phylloscopus collybita*
En gransångare sågs 14 mars, varefter sjungande fåglar hördes från och med 20 mars. Arten noterades regelbundet till och med 26 november.

Sibirisk gransångare *Phylloscopus collybita tristis* Rr
Ett ex sågs vid Ödsmåls kile i Kungälv 8 november (Mats Raneström). Därmed föreligger 14 godkända fynd av underarten, som uteblev under 2022.

Trastsångare *Acrocephalus arundinaceus*
Årets enda fynd av arten gjordes vid Sjörisälvens utflöde i Färlevfjorden, där 1 ex sjöng 9 juli (Lennart Hermansson, Svante Forsberg, Per Wohlin m fl) och blev det första fyndet i Munkedals kommun. Därmed har 40 ex noterats i landskapet, och fördelningen mellan kommunerna är Hisingen 10 fynd, Orust och Strömstad 7 vardera, Uddevalla och Kungälv 5 vardera, Tanum 2 samt Sotenäs, Öckerö och Munkedal 1 vardera.

Sävsångare *Acrocephalus schoenobaenus*
Totalt har cirka 97 sjungande ex inrapporterats, vilket är den näst högsta noteringen sedan vi började redovisa arten 2003; högst är 2021 med 98. Kommunfördelning: Hisingen 49 sjungande, Kungälv 36, Uddevalla 5, Orust 4, Tanum 3 och Tjörn, Strömstad och Munkedal 1 vardera.

Busksångare *Acrocephalus dumetorum* Rr
En individ sjöng vid Stockevikskärret i Stenkyrka på Tjörn 16–23 juni (Tomas Torstenson, Christina Torstenson, Håkan Johnsson m fl), vilket också var det första fyndet för kommunen. Det var sjätte året i rad som arten noterades i Bohuslän. Kommunfördelning: Orust 7 fynd, Tanum 5, Lilla Edet 5, Hisingens bohusdel 4, Kungälv 3, Strömstad och Öckerö 2 vardera, samt Munkedal, Uddevalla, Stenungsund och Tjörn 1 vardera.

Rörsångare *Acrocephalus scirpaceus*
Arten hördes sjunga mellan 25 april och 30 augusti, varefter den noterades på andra sätt fram till och med 5 oktober.

Kärrsångare *Acrocephalus palustris*
Arten hördes sjunga mellan 11 maj och 20 juli, varefter den noterades på andra sätt fram till och med 8 september. Av den mängd fynd som rapporterats mellan 21 juli och 8 september så utgörs flertalet av fåglar som ringmärkts av Björn Zachrisson vid Sudda, Hönö (totalt hela 52 ex under perioden).

Härmsångare *Hippolais icterina*
Arten hördes sjunga mellan 11 maj och 5 juli, varefter den noterades på andra sätt fram till och med 30 augusti.

Flodsångare *Locustella fluviatilis*
En flodsångare svirrade vid Assmundtorp i Säve på Hisingen mellan 7 juni och 2 juli (Stefan Göransson m fl). Därmed har 63 fynd (ex) gjorts i landskapet. Arten var årlig 2006–2015 med en topp på nio fynd 2013, varefter den uteblev 2016–2018 och 2020. Antalet sjungande var 1 ex 2019, 2 ex 2021, samt 1 ex 2022 och 2023.

Brandkronad kungsfågel vid Torslandaviken, Hisingen 7 november 2023.
Foto: Mats Ågren (matsagren.se)

Gräshoppsångare *Locustella naevia*
Sammanlagt inräknades omkring 60 sjungande individer mellan 3 maj och 29 juli, varefter inga fler fynd gjordes. Den högsta årssumman är från 2013 och ligger på 86 ex. Kommunfördelningen detta år var Hisingen 26 ex, Kungälv 22, Tanum 8, Uddevalla 2, samt Lysekil och Tjörn 1 vardera.

Svarthätta *Sylvia atricapilla*
Fynden som gjordes under januari–mars respektive november–december fördelade sig så här: januari 9 ex, februari 6, mars 5, november 13 och december 6, dvs något högre siffror än under föregående året. Den första sjungande svarthättan hördes 4 april.

Trädgårdssångare *Sylvia borin*
Sjungande trädgårdssångare rapporterades mellan 4 maj och 21 juli, varefter arten noterades på andra sätt fram till och med 1 oktober.

Höksångare *Curruca nisoria* Rr
För första gången på åtskilliga år gjordes nu fynd under häckningstid i Bohuslän, dessutom två höstfynd; tre av årets ex gällde individer som ringmärktes (se nedan). Höksångaren har inte konstaterats häcka i landskapet sedan 2011, därefter har tillfälliga fynd av vardera 1 ex under häckningstid bokförts 2013, 2014 och 2017. Från 2012 har 1-3 ex noterats alla höstar utom 2016, 2020 och 2022; ofta har det då varit fråga om individer som ringmärkts. En redovisning av höksångaren som häckfågel i Bohuslän återfinns i *Fåglar på Västkusten* nr 4/2019.

1 sj Klockarringen, K-v 6 juni (Mats Raneström). 1 ex ringmärktes Grosshamn, Ramsvikslandet, S-s 7 juni (Grosshamns Fältstation). 1 ex ringmärktes Sudda, Hönö, Ö-ö 19 aug (Björn Zachrisson m fl). 1 ex ringmärktes Nötö, Ramsvikslandet, S-s 23 sep (Grosshamns Fältstation).

Ärtsångare *Curruca curruca*
Rapporter om sjungande ärtsångare föreligger mellan 22 april och 27 juli, varefter arten noterats regelbundet på andra sätt tills 15 oktober. På Hyppeln i Öckerö kommun sågs sedan en påtagligt blek ärtsångare 6–19 november (Ingemar Åhlund).

Törnsångare *Curruca communis*
Första rapporten under året gäller en törnsångare som sågs 25 april. Arten hördes sedan sjunga mellan 3 maj och 18 augusti, och noterades därefter på andra sätt fram till och med 23 september.

Brandkronad kungsfågel *Regulus ignicapilla* Rr
Nionde året i rad med fynd av arten. Detta år gjordes 16 fynd omfattande 18 ex, fördelade på 6 fynd under föråret och 10 under efteråret, samtliga i den södra halvan av landskapet. Lilla Edet fick sitt första fynd i år; nu är det bara Munkedal som fortfarande är utan. Dessutom sågs arten under augusti, vilket innebär att den nu setts i Bohuslän under årets alla månader. Fynddetaljer nedan.

1 ad hona Klarvik, Björkö, Ö-ö 27 mars–4 april (Kristoffer Lager m fl). 2 sj ex Gullmarsskogen, L-l 10–15 april (Anders Fransson m fl). 2 sj ex Funneshultssjön, U-a 12 april (Lars Viktorsson m fl). 1 sj ex Måröds damm, Hjärtum, L-E 4 maj (Benny Lorentzon). 1 sj ex Apelbäcken, Grinneröd, U-a 28 maj (Magnus Bladh). 1 sj ex Kärraån, Majoreberg, U-a 28 maj (Jörgen Olsson). 1 ex Grosshamn, S-s 4 aug (Grosshamns Fältstation). 1 ex Bergs kile, U-a 7 sep (Jörgen Olsson). 1 ex Skeppstadsholmen, Torslandaviken, H-n 15 okt (Christer Fält). 1 ex Röd, Hönö, Ö-ö 22 okt (Hans Zachrisson). 1 ex Ersdalen, Hönö, Ö-ö 24 okt (Roger Eskilsson). 1 ex ringmärkt Sudda, Hönö, Ö-ö 27 okt (Björn Zachrisson). 1 ex Boxviks vette, O-t 1 nov (Stefan Oscarsson). 1 ex Torslandaviken, H-n 7 nov (Christer Fält). 1 ex Hällsvik, Torslanda, H-n 18 nov (Magnus Persson m fl). 1 ex Rinnevattnet, Grinneröd, U-a 18 nov (Teresa Björberg, Joel Björberg).

Sidensvans *Bombycilla garrulus*
Den högsta noteringen under föråret var 60 ex vid Hasselbacken, centrala Uddevalla 28 januari (Jonny Jonsson m fl). De största flockarna under efteråret sågs som brukligt under andra halvan av oktober. Den högsta siffran var 400 ex i Skärhamn på Tjörn 25–26 oktober; här sågs också 200 ex 9 december (båda uppgifterna Lisbeth Stansvik). Näst högsta noteringen var 250 ex på Malmön i Sotenäs kommun 25 oktober (Bo Lindström, Pia Settergren).

Stare *Sturnus vulgaris*
Tre fyrsiffriga ansamlingar har rapporterats kring månadsskiftet mars–april och en i början av juli. Dessutom en fyrsiffrig sträcknotering från mitten av juli; fynddetaljer nedan.

1570 ex Västerby, Forshälla, U-a 29 mars (Per Wohlin m fl). 1000 ex Stenungsunds golfbana,

Spekeröd, S-nd 31 mars (Per Undeland). 1500 ex Halsevägen, Svanesund, O-t 1 april (Hans Hult). 1000 ex Torslanda golfbana, H-n 6 juli (Christer Fält). 1600 ex mot NV Torslandaviken 17 juli (Christer Fält).

Taltrast *Turdus philomelos*
Två taltrastar har rapporterats under januari (Öckerö och Hisingen) och 2 under februari (Öckerö och Kungälv), varefter arten sågs regelbundet mellan 16 mars och 28 november. Under december gjordes inga fynd detta år.

Dubbeltrast *Turdus viscivorus*
Under januari påträffades 3 dubbeltrastar, under februari 5 och mellan 3 mars–22 november sågs arten regelbundet, medan årets sista månad gav 2 ex.

Rödvingetrast *Turdus iliacus*
Det häckande beståndet i Bohuslän har minskat drastiskt under de senaste årtiondena, vilket framgår av nedanstående diagram (där hänsyn tas till att det är fler som rapporterar i *Artportalen*). År 2006 rapporterades omkring 80 sjungande rödvingar i maj–juli, 2023 var antalet nere i 6 ex. Mars och april har uteslutits då det vid den tiden är en stor andel rastande rödvingar som sjunger på sin väg norrut.

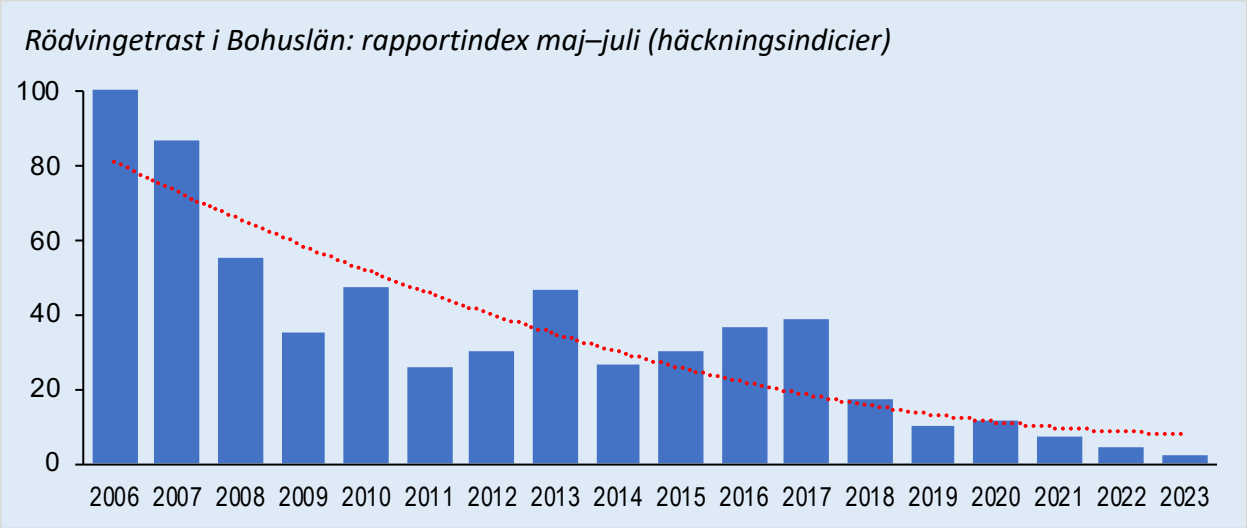

Koltrast *Turdus merula*
Käringön i Orust kommun fortsätter att leverera höga siffror för arten: 19 mars fanns minst 100 ex på ön (Örnulf Asker). Som mest har 400 ex rapporterats härifrån under vårsträcket; den noteringen gjordes 31 mars 2008.

Ringtrast *Turdus torquatus*
Under våren sågs arten mellan 2 april och 4 juni; sammanlagt blev det omkring 123 ex; medianen under perioden 2001–2023 ligger på 186 ex. Samtliga kommuner utom Munkedal hade fynd, och de fem som hade flest var Sotenäs (32 ex), Hisingen (20), Uddevalla (12), Orust (10) och Öckerö (10). Under hösten påträffades omkring 20 ringtrastar mellan 5 oktober och 21 november, fördelade

mellan 16 ex i oktober och 4 i november; medianen ligger på 8 ex. Höstfynden var ganska väl utspridda i landskapet, och 20 ex är den tredje högsta siffran hittills; högst är 2014 med 25 ex och näst högst 2018 med 22 ex.

Grå flugsnappare *Muscicapa striata*
Arten sågs detta år mellan 6 maj och 23 september.

Näktergal *Luscinia luscinia*
Åttonde året i rad med en låg årssumma; den här gången blev det omkring 128 sjungande näktergalar under perioden 5 maj–14 juli. Arten noterades sedan på andra sätt fram till och med 23 juli. Kommunfördelning: Strömstad 2, Tanum 6, Sotenäs 12, Lysekil 4, Lilla Edet 2, Orust 15, Tjörn 4, Stenungsund 1, Kungälv 15, Hisingen 40 och Öckerö 27.

Blåhake *Luscinia svecica*
Sammanlagt noterades 31 blåhakar detta år fördelade på 28 ex 9–20 maj och 3 ex 22 augusti–10 september; hälften av vårens 28 ex utgjordes av individer som ringmärktes vid Grosshamns Fältstation 12–14 maj.

Vitstjärnig blåhake *Luscinia svecica cyanecula* Rr
Två häckningar konstaterades under året: En vid Torslandaviken på Hisingen, där arten häckade för andra året i rad (minst 3 ungar; Stefan Svanberg m fl), och en vid Ljungs kile i Uddevalla (minst 2 ungar; Peter Backman m fl) där en ensam hane hållit revir 2021 och 2022 och nu fick lön för mödan. Därmed har tre häckningar noterats i Bohuslän. Vid Torslandaviken rapporterades underarten mellan 29 april och 28 juni, vid Ljungs kile mellan 11 april och 16 juli. Detta var fjärde året i rad med fynd av vitstjärniga i landskapet.

Blåstjärt *Tarsiger cyanurus* Rr
Bohusläns tredje fynd av arten noterades på Flatholmen, Tjörn där en adult hane födosökte och fotograferades 2 april (Olle Edlund, David Armini, Håkan Johnsson, Simon Hofverberg). Se foto på nästa sida. Enligt en av observatörerna var detta den enda tättingen på ön den dagen! De två första fynden gjordes vid Måröds Lyseberg i Hjärtum, Lilla Edet, där två honfärgade individer sågs 5 oktober 2020.

Svartvit flugsnappare *Ficedula hypoleuca*
De första svartvita sågs och hördes sjunga 25 april, varefter arten rapporterades regelbundet till och med 25 september.

Mindre flugsnappare *Ficedula parva*
Fyra fynd av tillfälligt sjungande eller rastande individer 2023, se nedan.

1 sj ex Guddehjälmsskogen, Ytterby, Kungälv 18–19 maj (Thomas Hilmersson). 1 2K hane rastande Saltkällan, Munkedal 24 maj (Erold Coleman). 1 sj ex Ersdalen, Hönö, Öckerö kommun 27 maj (Jonas Bergman Laurila, Thomas Karlsson, Bengt Karlsson). 1 sj ex Nedre Hällesvatten, Svartedalen, Kungälv 5 juni (Robert Petersen).

Blåstjärt på Flatholmen, Tjörn 2 april 2023. Foto: Olle Edlund

Svart rödstjärt *Phoenicurus ochruros*
I hamn- och industriområdena i och strax utanför den västra delen av Uddevalla tätort konstaterades två häckningar (1 par vid Kärra-Sörvik och 1 par vid Skansberget); därutöver fanns 5 permanenta revir i området, samt kanske 2-3 ”besökande” sjungande hanar. Bortsett från de fåglar som var inblandade ovan sågs 1-2 ex vid Ers vik, Rörö, Öckerö kommun 3 januari–4 mars (Ingemar Åhlund m fl), 23 ex mellan 27 mars–7 juni samt 9 ex mellan 8 juli–2 november. Årets sista svartis blev 1 honfärgat ex vid Haby bukt, Sotenäs 21 november–2 december (Jonas Nolskog m fl).

Rödstjärt *Phoenicurus phoenicurus*
Arten noterades detta år mellan 14 april och 7 oktober.

Buskskvätta *Saxicola rubetra*
Arten sågs mellan 23 april och 29 september. En honfärgad individ höll sedan till vid Torslandaviken på Hisingen under perioderna 10–23 oktober och 1–9 november (Christer Fält m fl). Datumet 9 november är med råge nytt fenologirekord; det tidigare gällde en buskskvätta som sågs 29 oktober 2017.

Svarthakad buskskvätta *Saxicola rubicola*
Minst 6-7 par häckade detta år i landskapet, därutöver föreligger 3 troliga häckningar (samtliga fördelade mellan Sotenäs, Kungälv och Hisingen). Därmed är antalet konstaterade häckningar uppe i minst 18. Första häckningen i Bohuslän skedde så sent som 2016. Arten sågs detta år mellan 2 januari–12 november, och

flertalet av årets många fynd gjordes i de tre sydligaste kommunerna, medan fynd saknas helt norr om Munkedals kommun. Bohusläns första (och landets andra) konstaterade fynd av underarten *hibernans* gjordes dessutom 18 mars; se följande text.

Svarthakad buskskvätta, underarten ***hibernans*** *S. r. hibernans* Rr
En hane av denna underart, som närmast häckar längs Norges sydvästra kust, påträffades och fotograferades vid Rannebergsbukten, Resteröd, Uddevalla 18 mars (Jonny Jonsson m fl). Fågeln var ringmärkt, och tack vare fina foton kunde ringen avläsas: Denna individ märktes som en av fem boungar söder om Stavanger i Rogaland 29 juni 2022. Detta var andra konstaterade fyndet av underarten i Sverige; det första gällde en ungfågel som ringmärkts i Norge och fotograferats i Halland 2002. De svarthakade som påträffas vintertid i landskapet tillhör förmodligen denna underart, medan de som häckar här utgörs av underarten *rubicola*, vilken hittills aldrig konstaterats häcka i Norge.

Stenskvätta *Oenanthe oenanthe*
Första stenskvättan sågs 25 mars och sista 15 oktober, båda helt normala datum för arten.

Gulärla *Motacilla flava*
Sågs detta år mellan 22 april och 8 oktober. Högsta sträcksiffran var 500 ex mot S vid Torslandaviken på Hisingen 20 augusti (Christer Fält), medan högsta antalet rastande var 200 ex vid samma lokal 1 september (Ola Wennberg).

Svarthakad buskskvätta vid Torslandaviken, Hisingen 8 januari 2023. Foto: Sebastian Ekbom

Citronärla *Motacilla citreola* Rr
Efter två års frånvaro gjordes åter ett fynd i landskapet: 1 2K hona rastade på Måseskär, Orust 12 maj (Jörgen Bernsmo, David Erterius). Därmed har Bohuslän fjorton fynd av ensamma citronärlor och Orust fick sitt första fynd. *Kommunfördelning* (inkl. årets fynd): Uddevalla 4, Strömstad 3, Kungälv 2, Tjörn 2, samt Sotenäs, Orust och Hisingen 1 vardera. *Månadsfördelning:* april 4, maj 2, juni 1, augusti 1 och september 5.

Forsärla *Motacilla cinerea*
Arten sågs även detta år under hela året, med 2 ex i januari–februari (Stenungsund, Orust) och 1 ex i december (Stenungsund).

Sädesärla *Motacilla alba*
Sågs detta år med 2 ex under januari–februari (Öckerö, Orust), för att sedan noteras mellan 16 mars och 18 november.

Engelsk sädesärla *Motacilla alba yarrellii* Rr
Sju fynd (8 ex) gjordes mellan 14 mars och 25 juni, varav ett gällde en matande hane i Torslandaviken. Fynddetaljer nedan. Underarten har rapporterats alla år under 2000-talet utom 2009. Medianen för den perioden är 3 ex per år, högsta årssumman 9 ex (2006 och 2020).

1 ad hane Rörö, Ö-ö 14 mars (Ingemar Åhlund). 1 ad hane Tångevik, Ramsvikslandet, S-s 25 mars (Peter Nilsson m fl). 1 3K+ hona Hjälvik, Ö-ö 25 mars–2 april (Peter Post m fl). 1 hane Torslandaviken, H-n 25 mars (Magnus Persson). 1 3K+ hona Hällers åkrar, Stenkyrka, T-n 25 mars (Per Undeland). 1 hane Torslandaviken 12 april–25 juni, sågs bl a flyga iväg med föda i näbben (Ola Wennberg m fl). 2 ex Ljungs kile, U-a 1 maj (Anders Lindqvist).

Trädpiplärka *Anthus trivialis*
Den första trädpipen för året sågs och hördes sjunga 17 april, varefter arten noterades regelbundet till och med 19 oktober.

Rödstrupig piplärka *Anthus cervinus*
Sammanlagt har 18 ex rapporterats, varav 2 ex 18–19 maj och 16 ex mellan 23 augusti och 28 september. Ett diagram över artens årliga förekomst i landskapet mellan 1998–2018 återfinns i *Fåglar i Bohuslän* nr 2/2019 (Fågelåret 2018).

Vattenpiplärka *Anthus spinoletta* Rr
Under 2023 rapporterades 7 fynd, därav 3 från föråret och 4 från efteråret. En uppryckning sedan de två föregående åren då endast vardera 1 ex påträffades.

1 ex Haby bukt, Ramsvikslandet, S-s 2–14 jan (Martin Blomberg, Stefan Göransson, Peter Hvass m fl). 1 ex Hyppeln, Ö-ö 8 mars (Ingemar Åhlund). 1 ex Haby bukt, Ramsvikslandet, S-s 25–27 mars (Peter Nilsson m fl). 1 ex Torslandaviken, H-n 2 nov (Christer Fält). 1 ex Vadet, Härmanö, O-t 7 nov (Stefan Oscarsson). 1 ex Grindebacken, Härmanö, O-t 7 nov (Stefan Oscarsson). 1 ex Rörö, Ö-ö 14 dec (Stefan Svanberg).

Domherre *Pyrrhula pyrrhula*
Tre rapporter om sydsträckande domherrar överstigande 20 ex finns från sista

oktoberdekaden: 22 ex mot S vid Torslandaviken, Hisingen 17 oktober (Christer Fält), 22 ex mot S vid Burö färjeläge, Hälsö, Öckerö kommun 24 oktober (Ingemar Åhlund) och 43 ex mot S vid Torslandaviken 28 oktober (Christer Fält). Två tidigare rapporter om fler än 20 sydsträckande domherrar finns på *Artportalen:* 34 ex mot S vid Marstrandsön, Kungälv 20 oktober 2004 och 51 ex mot S vid Nötholmen, Hönö, Öckerö kommun 15 oktober 2013.

Rosenfink *Carpodacus erythrinus*
Sammanlagt har omkring 18 sjungande rosenfinkar rapporterats mellan 16 maj och 11 juni, fördelade på Hisingen 4, Kungälv 3, Orust 3, Strömstad 2, Öckerö 2 samt Tanum, Sotenäs, Uddevalla och Lilla Edet 1 vardera. Årssumman är den lägsta som noterats sedan 1981, då 16 sjungande ex rapporterades. Ett enda fynd gjordes efter 11 juni, men det var desto senare: 1 ex vid Torslandaviken på Hisingen 7 oktober (Michael Björklund m fl). Ytterligare två oktoberfynd finns på *Artportalen*, båda från Hönö i Öckerö kommun: 1 ex vid Tjälleviks mosse 1 oktober 2011 och 1 ex vid Jungfruviken 18 oktober 2015.

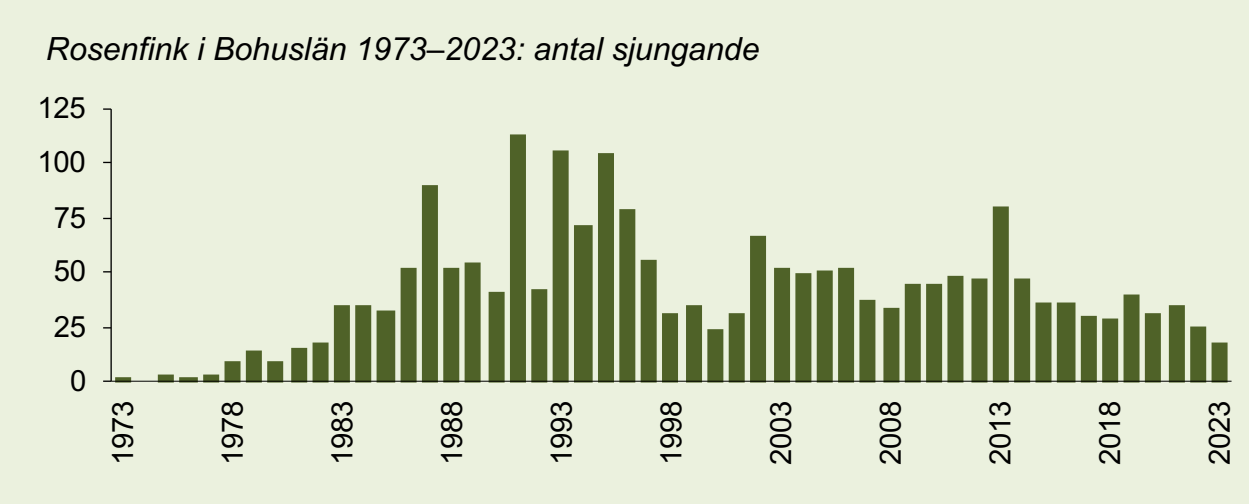

Vinterhämpling *Linaria flavirostris*
Arten observerades under våren fram till 10 maj, medan det första höstfyndet kom 27 september. Två tresiffriga noteringar finns: 120 ex vid Ekelunds gård, Norrmannebo, Kungälv 29 mars (Jan Uddén) och 101 ex på Fågelskär, Halsefjorden, Orust 24 oktober (Hans Hult).

Hämpling *Linaria cannabina*
Tre hämplingar fanns vid Bremnäs, Lycke, Kungälv 3 januari (Ingemar Bernhardsson). Därefter sågs arten mellan 9 mars och 8 november, följt av 1 ex vid Torslanda golfbana på Hisingen 9 december (Christer Fält). De två största ansamlingarna var 200 ex vid Långeby, Tanum 15 april (Thomas Carlsson) och 300 ex vid Stora Anrås, Kämpersvik, Tanum 26 augusti (Per Wohlin).

Snösiska *Acanthis flammea exilipes*
Tre fynd (lika många ex) gjordes under januari, och 6 (7-8 ex) under november–

december, fördelade mellan Hisingen, Sotenäs och Öckerö. Fynddetaljer nedan.

1 ex Torslandaviken, H-n 2 jan (Christer Fält). 1 ex Malmön, S-s 22 jan (Bo Lindström, Pia Settergren). 1 ex Kvillen, Öxnäs, Säve, H-n 28 jan (Ingemar BE Larsson). 2 ex Torslandaviken 9 nov (Ola Wennberg). 1 ex samma lokal 8 dec (Conny Palm m fl). 1 ex Västeräng, Hälsö, Ö-ö 15 dec (Dawid Johansson). 2 ex Torslandaviken 16 dec (Christer Fält). 1 ex Torslanda golfbana, H-n 18 dec (Mikael Sundberg). 1 ex samma lokal 22 dec (Christer Fält).

Bändelkorsnäbb *Loxia bifasciata*

Totalt registrerades 16 fynd omfattande minst 27 ex, alla mellan 15 augusti och 29 november och i södra halvan av landskapet. Inget fynd gällde mer än 4 ex. Månadsfördelning: augusti 5 fynd (11 ex), september 5 (6), oktober 3 (6) och november 3 (4). Arten har nu setts i Bohuslän sjutton år i sträck.

Steglits *Carduelis carduelis*

Tresiffriga flockar har rapporterats från fem lokaler, samtliga under perioden augusti–december. De två största var 500 ex vid Starrkärr, Ödsmål, Stenungsund 24 oktober (Thomas Liebig, Jan Uddén) och 200 ex vid Svanviks kile, Tjörn 11 augusti (Stefan Mattsson). 500 ex är den klart högsta noteringen hittills; det tidigare rekordet var 300 ex. Ett diagram som visar rapportindex för 2008–2022 finns i *Fåglar i Bohuslän* 2023 (Fågelåret 2022).

Gulhämpling *Serinus serinus* Rr

Tre fynd av ensamma gulhämplingar under april–maj gör att antalet fynd i Bohuslän nu är uppe i 32 (36 ex): 1 ex mot NO vid Härmanö, Orust 28 april (Lasse Svensson), 1 ex på Rörö, Öckerö kommun 14 maj (Karin Magnander, John Andersson) och 1 ex mot NO vid Flatholmen, Tjörn 15 maj (David Armini, Olle Edlund). Det sistnämnda fyndet är det första för Tjörns kommun; nu är det bara Strömstad, Munkedal och Lilla Edets bohusdel som saknar fynd av arten.

Kornsparv på Käringön, Orust 26 december 2023. Foto: Jonas Jonsson

Snösparv vid Mollön, Uddevalla 1 november 2023. Foto: Monica Back

Lappsparv *Calcarius lapponicus*
Sammanlagt har 30 lappsparvar rapporterats, fördelade på mars 2 fynd (2 ex), april 9 (9), maj 1 (1), september 6 (9), oktober 4 (4) och november 5 (5). Vårfynden gjordes 20 mars–12 maj, höstfynden 22 september–9 november.

Snösparv *Plectrophenax nivalis*
Sista vårobsen gjordes 17 april, första för hösten 11 oktober. Största flocken under föråret var 50 ex på Vadholmen, Havstens fjord, Uddevalla 28 februari (Erold Coleman), medan 65 ex var högsta siffran under efteråret och rapporterades från Kråkudden, Hönö 29 oktober (Hugo Karlsten m fl) och Medholmarna, Hakefjorden, Kungälv 6 november (Håkan Aronsson).

Kornsparv *Emberiza calandra* Rr
En kornsparv höll till på Käringön utanför Orust 22–26 december (Folke Sjöberg, Stefan Oscarsson, Jörgen Olsson m fl). Senast arten påträffades i Bohuslän var 2005. Kornsparven häckade i landskapet från slutet av 1800-talet och fram till 1940-talet. Detta var det fjortonde fyndet sedan 1950, och det tredje på Käringön. Fynden har fördelat sig ganska jämnt mellan kommunerna: Tanum 1, Sotenäs 1, Munkedal 1, Uddevalla 3, Orust 3, Stenungsund 1, Kungälv 2 och Hisingen 2.

Ortolansparv *Emberiza hortulana* Rr
Fyra observationer föreligger, tre i Öckerö kommun och en i Uddevalla kommun: 1 rastande ex vid Horstebacke, Öckerö 5 maj (Bengt Karlsson m fl), 1 ex vid Västeräng, Hälsö 19 augusti (Thomas Karlsson), 1 ex mot S vid Hyppeln 2 september (Ingemar Åhlund) och 1 ex vid Funneshultssjön 6 september (Peter Backman, Erold Coleman).

Blek tornseglare vid Sanden, Torslanda, Hisingen 6 november 2023.
Foto: Mats Ågren (matsagren.se)

Bo lugnt och skönt i våra stugor och lägenheter
mitt i Ramsvikslandets naturreservat.
Öppet året om

Helena & Martin Bohlin
Ramsviks Övergård
Hunnebostrand
0523-581 84
070-494 38 26
martin.bohlin@telia.com
www.ramsviksovergard.se

Studie
främjandet

NYTTODATA

Bohusläns Ornitologiska Förening 2024